

VALSTIEČIŲ LAIKRAŠTIS

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS (bolševikų) CENTRO KOMITETO ORGANAS

Valstiečiams kredituoti dvidešimt milijonų litų

Valstybinio žemės fondo pasiskirstymas bežemiams ir mažžemiams valstiečiams jau baigiamas. Tarybų valdžia aprūpina žemę septynioliasdešimt tūkstančių su viršum šeimų tų valstiečių, kurie buvo labiausiai skriaudžiami, kurie nešė sunkiausią kapitalistinės santvarkos neteisėjų našta, kurie pralaidavo Lietuvos laukuose, gamino duoną ir kitokias gėrybes, bet ne sau, o išnaudotojams. Šiandien tie buvę išnaudotojų vergai, jau laisvi, tvirtai atsistoja naujai apkapčiuotuose sklypuose, kuriuose jie kurs naują gražų ir sotų gyvenimą.

Visi žinome, koks sunkus likimas ištiko buržuazinės Lietuvos vadinamuosius naujakūrius. Jie gavo žemės, bet negavo paramos joje įsikurti. Jie bandė įsikurti savo jėgomis, padėjo didžiausių pastangų, tačiau daugumas žemę vis tiek turėjo apleisti, vėl turėjo grįžti pas dvarininką ar eiti į miestų proletariato eiles.

Tarybų valdžia žemės klausimą sprendžia visai kitaip. Ji valstiečiams ne tik žemę duoda, bet tuo pačiu žygiu rūpinasi sudaryti sąlygas, kad žemę gavusieji joje galėtų įsikurti. Neseniai rašėme, kad naujakūriams pirmoji parama bus suteikiama iš paimtų dvarų inventoriaus. Šiandien spausdiname LTSR Komisarų Tarybos nutarimą sudaryti specialų ilgalaikio kredito fondą mažžemiams ir naujai žemę gavusiems ūkio pagalbai teikti. Tam fondui valstybės biudžeto sąskaiton skiriama net dvidešimt milijonų litų.

Tokio didelio fondo sudarymas pirmoje eilėje yra tvirta garantija, kad Tarybų valdžios prarastas žemės pertvarkymas bus įgyvendintas visoje pilnumoje. Ilgalaikio kredito fondo sudarymas pašalina žemę gavusių rūpestį dėl įsikūrimo sunkumų, jis iš pagrindų pakeičia mažžemių valstiečių padėtį. Buržuazinėje Lietuvoje žemės bankas taip pat teikė ilgą kreditą, bet tas kreditas buvo prieinamas dvarininkams, didžiažemiams, stambiems namų savininkams, bet jokių būdu ne mažžemiams valstiečiams. Sakysim, Joniškėlio dvaro savininkė ar Kuršėnų v. Beržėnų dvaro savininkė, iš kurių jokių būdu negalima būti tikėtis ne tik ūkio gerinimo, bet ir ūkio išlaikymo, viena iš žemės banko gavo apie 150 tūkst. litų, kita apie 70 tūkst. litų, o mažžemis, kuris paskolą būtų racionaliai sunaudojęs,

negalėdavo gauti nė tūkstančio litų. Mat, žemės bankui neapsimokėjo terliotis su maža suma, o iš kitos pusės mažžemis neturėjo užtarėjų, nepajėgė važinėti į Kauną, o, svarbiausia, mažžemis nebuvo vertas valdantiųjų dėmesio.

Tarybų valdžia sudarė ilgalaikio kredito fondą specialiai mažžemiams, vadinas, Tarybų Lietuvos valdžia pirmoje eilėje kreipia dėmesį į mažžemį, kuris naujai žemės gavo, kuris gavo pridėtinės žemės.

Suprantama, kad Tarybų valdžia, skirdama tokią didelę sumą mažžemiams valstiečiams, kredituoti taip pat pasirūpins, kad tie kreditai būtų kuo racionaliausiai sunaudoti, kad jų teikimo būdai suteikiamą paramą padarytų juo apčiuopiamesnę. Iš suteikiamų kreditų turės augti naujos sodybos, stiprėti mažžemių ūkiškasis inventorių, augti mažžemių ūkiškasis pajėgumas. Nė vienas suteiktų kreditų centas negalės praeiti pro šalį tų reikalų, kuriems kreditas bus teikiamas.

Buržuazinės valdžios suteikiamos valstiečiams paskolos būdavo kilpa, kuria kapitalizmas valstietį ekonomiškai pasmaugdavo. Tarybų valdžia, priešingai, kreditų paramą suteiks tam, kad valstietį pastatytų ant kojų, kad valstietis galėtų tvirtai įsikurti.

Tačiau Tarybų valdžios teikiama mažžemiams ir naujai žemę gavusiems valstiečiams parama pilnai nepasieks savo tikslo, jei tą paramą gaunantieji iš savo pusės neparodys reikalingo pasiryžimo padėti geriausias pastangas naujam savo gyvenimui kurti. Jei valdžia iš liaudies lėšų mažžemiams valstiečiams skiria 20 milijonų litų, tai tie, kurie tuos milijonus gaus, turi dvigubai trigubai įdėti į naują gyvenimą savo darbo. Šitai reikia įsidėmėti ypač šiuo metu, kai kapitalistinį pasaulį niokoja karo siaubas, kai kapitalistiniame pasaulyje diena iš dienos didėja darbo žmonių vargai ir skurdas, kai ten eina visuotinis griovimas ir naikinimas. Ramiam kūrybiniam darbui sąlygos yra tik Tarybų Sąjungoje, taigi ir Tarybų Lietuvoje. Partijos ir vyriausybės pastangomis tos sąlygos diena iš dienos gerinamos. Tai rodo ir vyriausybės nutarimas sudaryti valstiečiams ilgalaikio kredito fondą. Šitas nutarimas turi būti mums dar vianar galingas pasikatinimas dirbti ir kurti.

„Tasso“ pareiškimas

MASKVA, X. 10. TASSAS. Užsienio spaudoje, ypač anglų laikraštyje „Daily Telegraph and Morning Post“, agentūros „United Press“ pranešimuose ir graikų laikraštyje „Vradini“ laikas nuo laiko pasirodo pranešimų, kad esą, Tarybų Sąjungos vyriausybė esanti pateikusi Vokietijos vyriausybei reikalavimų perleisti Tarybų Sąjungai buv. Lenkijos sri-

tis, perėjusias Vokietijai, ir kad, esą, tuo klausimu tarp Tarybų Sąjungos ir Vokietijos vedami kažkokie pasitarimai.

Tassas yra įgaliotas pareikšti, kad tie pranešimai visai neatitinka tikrovės, yra perdėm pramanyti ir priklauso prie šmeižtų, skleidžiamų provokacijos tikslais. ELTA.

Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Liaudies Komisarų Tarybos nutarimas Nr. 207

dėl sudarymo, valstybės biudžeto sąskaiton, ilgalaikio kredito specialaus fondo — mažžemiams ir naujai žemę gavusiems ūkininkams ūkio pagalbai teikti

Lietuvos TSR Liaudies Komisarų Taryba N U T A R I A:

1. Sudaryti, valstybės biudžeto sąskaiton, specialų ilgalaikio kredito fondą Lt 20.000.000,— sumai.
2. Pavesti Finansų Liaudies Komisarui, susitarus su Žemės ūkio Liaudies Komisarui, sudaryti šiam fondui sunaudoti planą.

LIETUVOS TSR LIAUDIES KOMISARŲ TARYBOS PIRMININKAS
M. GEDVILAS

LIETUVOS TSR LIAUDIES KOMISARŲ TARYBOS REIKALŲ VALDYTOJAS
A. BAUŽA
Kaunas, 1940 m. spalio 10 d.

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo ĮSAKAS Apie Lietuvos TSR švenčių dienas

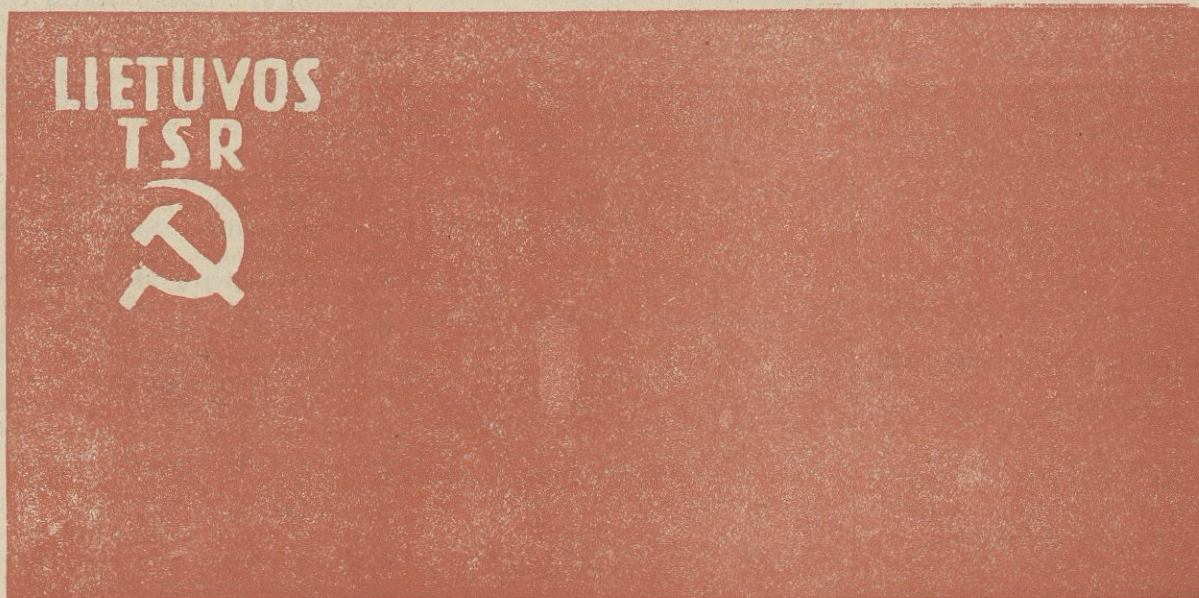
Lietuvos TSR švenčių dienos yra šios:

1. Naujieji Metai — Sausio 1 d.
2. V. I. Lenino ir 1905 m. sausio 9 d. minėjimo diena — Sausio 22 d.
3. Tarptautinio proletarijato solidarumo diena ir tarptautinio proletarijato kovotojų revoliucinių jėgų peržvalgos diena — gegužės 1 ir 2 d.
4. Lietuvos paskelbimas Tarybų Socialistinė Respublika — liepos 21 d.
5. Didžiosios Spalių Socialistinės Revoliucijos sukaktuvės — lapkričio 7 ir 8 d.
6. Visuotinė Liaudies Šventė — Konstitucijos diena — gruodžio 5 d.

LTSR AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PREZIDIUMO PIRMININKAS
J. PALECKIS
LTSR AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PREZIDIUMO SEKRETORIUS
S. PUPEIKIS
Kaunas, 1940 m. spalio 11 d.

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo

1940 m. rugpiūčio mėn. 27 d. patvirtinto Lietuvos TSR Valstybinės vėliavos pavyzdžio APRAŠYMAS

Kaunas, X 11 ELTA. Pagal Lietuvos TSR Konstitucijos 117 str., Lietuvos TSR valstybinę vėliavą sudaro raudonas audeklas, kurio kairiajame viršutiniame kampe, prie koto, atvaizduotas auksinis piautavas su kūju, o viršum jų — užrašas aukso raidėmis: „Lietuvos TSR“ Valstybinės vėliavos pločio ir ilgio santykis 1:2.

Valstybinės vėliavos užrašas: „Lietuvos TSR“ raidžių aukštis — 8,5 cm., plotis — 2 cm. Žodis „Lietuvos“ įrašytas kairiajame viršutiniame kampe, prie koto, 7 cm., atstume nuo viršutinio ir kairiojo vėliavos krašto. Raidės „TSR“ įrašytos 1,4 cm. žemiau žodžio „Lietuvos“, o po raidėmis „TSR“ 1,4 cm. žemiau atvaizduotas piautavas ir kūjis. Valstybinės vėliavos ilgis 2 mtr., plotis — 1 mtr.

Tarybų Sąjungos ir Suomijos susitarimas dėl Alandų salų

Tasso pranešimu spalio 1 dieną Maskvoje pasirašytas Tarybų Sąjungos ir Suomijos susitarimas dėl Alandų salų. Susitarimo pirmame straipsnyje pažymėta, kad Suomija įsipareigoja demilitarizuoti Alandų salas, jų nestiprinti ir neleisti jomis naudotis kitų valstybių ginkluotoms pajėgoms. Tai reiškia, kad jokių įstaigų ar operacijų bazių, karo ar karo laivyno, jokių karo aviacijos įstaigų ar operacijų bazių, jokių kitokių įrengimų, kuriuos būtų galima panaudoti kariniams tikslams, negali pasilikti ar įsteigti Alandų salų srityje tiek Suomija, tiek ir kitos valstybės, o salose esantieji

pastolai artilerijos pabūklams turi būti pašalinti. Antrame straipsnyje paaiškinama, kokia yra „Alandų salų srities“ sąvoka. Ten tiksliai nurodytos linijos ir aprašyti geografiniai punktai, kuriais nustatoma „Alandų salų sritis“. Trečiame straipsnyje nurodyta, kad Tarybų Sąjungai paliekama teisė Alandų salose laikyti savo konsulatą, kurio kompetencijoje, neskaitytą paprastų konsulato funkcijų, yra tikrinimas, kaip pildomos pir-

mame susitarimo straipsnyje numatytos prievolės demilitarizuoti ir nestiprinti Alandų salas.

Atvejais, kai Tarybų Sąjungos konsularinis atstovas pastebėtų reiškinį, kurie, jo nuomone, prieštarauja susitarimo nuostatoms apie Alandų salų demilitarizavimą ir nestiprinimą, jis turi teisę suomių valdžios organams padaryti pareiškimą ir prašyti prarasti bendrą kvotą. Apie kvotos rezultatus pranešama abiem susi arusioms vyriausybėms reikiams žygiams imtis.

Maisto pramonės, Žemės ūkio ir Finansų liaudies komisariatams pritariančiam, valstybinė įmonė „Lietuvos Cukrus“ skelbia šią cukriniams runkeliams auginti ir pristatyti cukraus fabrikams INSTRUKCIJĄ

I AUGINTOJŲ REGISTRAVIMAS

§ 1

Cukrinių runkelių augintojus registruoja Valstybinės įmonės „Lietuvos Cukrus“ cukraus fabrikai.

§ 2

Cukraus fabrikams cukrinius runkelius auginti gali kiekvienas žemės valdytojas, nustatytu laiku pateikęs artimiausiam cukraus fabrikui atitinkamą pasižadėjimą. Pasižadėjimų blankai gaunami cukraus fabrikuose arba prisiunčiami paštu.

§ 3

Cukrinių runkelių augintojas pasižadėjime nurodo:

- Pavardę, vardą, tėvo vardą ir gyvenamąją vietą,
- Runkelių auginimo vietą ir pagėdaujamą auginti cukrinių runkelių kiekį (dv. cnt — 100 kg),
- Valdomos ir naudojamos žemės plotą,
- Atstumą iki pakrovimo vietos (fabriko, gelež. stoties ar prieplaukos),
- Runkelių pakrovimo vietą,
- Užsisakomą cukrinių runkelių sėklų ir borakso kiekius ir jų atsiėmimo vietą,
- Užsisakomų kreditų ir mašinų kieki, skaičių ir rūši,
- Ar reikalingas piniginis avansas runkeliams apdirbti,
- Duodamų garantijų sumą,
- Kelintus metus auginama cukr. runkelius.

§ 4

Augintojų pasirašyti pasižadėjimai grąžinami fabrikams Valstybinės įmonės „Lietuvos Cukrus“ nustatytu ir viešai paskelbtu terminu.

§ 5

Augintojų skaičių ir reikiamą cukrinių runkelių kiekį nustato Valstybinė įmonė „Lietuvos Cukrus“. Esant cukrinių runkelių pasiūlytų pertekliui, Valstybinė įmonė „Lietuvos Cukrus“ nustato, kurių augintojų ir kokiais kiekiais pasižadėjimai tenkintini.

§ 6

Nepriimtus pasižadėjimus fabrikas grąžina augintojams, o apie priėmimą praneša kiekvienam augintojui atskirai.

§ 7

Dėl pasižadėjimų cukrinius runkelius auginti priėmimo ar nepriėmimo Valstybinės įmonės „Lietuvos Cukrus“ nutarimą galima skusti Maisto pramonės Liaudies Komisariui, kurio nutarimas galutinis.

II. CUKRINIŲ RUNKELIŲ AUGINIMAS

§ 8

Cukraus fabrikas priima runkelius išaugintus:

- iš cukraus fabrike gautos sėklos, ir
- tik augintojo valdomoje žemėje.

§ 9

Cukriniai runkeliai auginami jiems tinkamoje, gerai įdirbtoje ir atitinkamai patįstoje dirvoje.

§ 10

Cukriniams runkeliams dirvos paruošimas, jų sėja, retinimas, puvinimas ir nuėmimas turi būti atliekami laiku, kad nuo to nenukentėtų runkelių derlius ir jų tinkamumas.

§ 11

Cukriniams runkeliams įsėti, patęsti ir apdirbti, augintojui pageidaujant, duodamas kreditas sėkloms, trąšomis, runkeliams apdirbti mašinomis ir pinigais. Kreditas pinigais duodamas po runkelių išretinimo, kai fabriko atstovui patikrinus, cukriniai runkeliai rasti bent patenkinami.

Kiekvienam 200 dv. centnerių cukrinių runkelių kiekii augintojas gali gauti kreditą: a) iki Lt 200,— trąšomis, b) iki Lt 200,— pinigais cukrinių runkelių apdirbimui ir nuėmimui ir c) iki 20 kg cukrinių runkelių sėklos, jei augintojui nepakanka nemokamai duodamos normos. Kreditai mašinoms pirkti duodami iki 50% būsimų runkelių vidutinio derliaus vertės. Mašinų pirkimui kreditai, jei jie viršija 50% runkelių vertės, gali būti atskaitomi per dvejus metus. Už gautą kreditą augintojas

moka 5% metams nuo kredito paimimo dienos.

§ 12

Kreditui apdrausti augintojas duoda atitinkamus paimto kredito sumai raštiškus pasižadėjimus, kuriuose nurodoma skolos grąžinimo terminai.

§ 13

Cukrinių runkelių priežiūrą vykdo cukraus fabrikų atstovai. Jie vietoje tuoj po runkelių išretinimo konstatuoja kiekvieno augintojo cukrinių runkelių užsėtą plotą ir esamą būklę. Fabrikų atstovai surašo apžiūrėjimo aktą ir jo nuorašą palieka augintojui kreditui gauti.

§ 14

Kol cukriniai runkeliai nenuimti, augintojas turi pranešti fabrikui apie pasirodžiusius cukrinių runkelių pasėlių ligas ir kenkėjus. Esant reikalui, fabriko atstovai lanko tokius augintojus vietoje ir tiria nukentėjusius pasėlius.

III. CUKRINIŲ RUNKELIŲ PRISTATYMAS

§ 15

Fabrikui statomieji cukriniai runkeliai turi būti sveiki, švarūs ir nemažesni kaip 100 gr kiekvienas. Purvas, galvutės, lapai, šaknys, mažesni, kaip 100 gr runkeliai ir visos kitos medžiagos, liekančios nuo cukrinių runkelių švaraus nuvalymo, sudaro atmatas, už kurias augintojams nemokama.

Cukriniai runkeliai su priemaiša kitų šakniavaisių, kaip pašariniai runkeliai ir pan., nepriimami.

Už fabrikui pristatytus, bet nepriimtus runkelius nemokama ir taip pat neatlyginamos jokios išlaidos.

§ 16

Cukriniai runkeliai augintojo lėšomis statomi: arba tiesiog į nurodytą augintojui cukraus fabriką, arba pakraunami geležink. stoty ir vagonais ir prieplaukose į baidokus. Išlaidas už runkelių pervežimą nuo augintojo pasižadėjime nurodytos geležink. stoties ar prieplaukos iki paskyrimo vietos sumoka Valstybinė įmonė „Lietuvos Cukrus“. Vagonais arba baidokais fabrikų sąskaiton cukrinius runkelius gali siųsti tie augintojai, kurie runkelius auginia toliau kaip 12 km nuo fabriko. Vagonų užsakymu pasirūpina patys augintojai, o baidokus į atitinkamas prieplaukas pasiunčia cukraus fabrikai, apie tai pranešdami augintojams bent per vieną savaitę prieš baidokų pasiuntimą.

§ 17

Siunčiant cukrinius runkelius geležinkeliais į vagonus pakraunami nemažesniais 10 t siuntomis. Geležink. važtaraščių augintojas išrašo savo vardą, pavardę, adresą ir pasižadėjimo Nr. Jei viename vagonė siunčiami kelių augintojų runkeliai, tai vardą, pavardę, adresą ir pasižadėjimo Nr. išrašo visi siuntėjai — augintojai atskirai ir nurodo savo cukrinių runkelių kiekį.

§ 18

Valstybinė įmonė „Lietuvos Cukrus“ savo nuožūra ir kiekvienu metu gali nurodyti augintojui siųsti cukrinius runkelius į kitą cukraus fabriką, negu pasižadėjime nurodytas, apie tai pranešdama pačiam augintojui, skelbdama per spaudą, ar kitu būdu jį apie tai išspėdama. Runkelių pakrovimo vieta nenok kiekvienu atveju palieka ta pati, kokia nurodyta pasižadėjime.

§ 19

Augintojas moka: a) Geležinkelių važtą už atmatas virš 15% cukrinių runkelių svorio, b) Skirtumą geležin. važtos, kada runkeliai siunčiami mažesniais negu 10 t siuntomis, c) už vagonų svėrimą, d) galimas geležinkelių baidas dėl augintojų kaltės.

§ 20

Runkeliai priimami į cukraus fabrikus Valstybinės įmonės „Lietuvos Cukrus“ nustatytu laiku. Apie cukrinių runkelių į cukraus fabri-

kus statymo pradžią ir pabaigą Valstybinė įmonė „Lietuvos Cukrus“ skelbia viešai.

§ 21

Nuo normaliai nuvalytų cukrinių runkelių svorio fabrikas atskaito 5% purvingumui. Jei runkeliai atrodo purvingesni, arba jei augintojas pageidauja, atskirai paimamas pavyzdys iš pristatytų runkelių ir nustatomas jų purvingumo nuošimtis. Šiuo atveju atskaitomas faktiškai rastas purvingumas.

§ 22

Esant normalioms cukrinių runkelių auginimo sąlygoms, augintojas įpareigojamas pasižadėti runkelių kiekį pristatyti. Daugiau kaip 10% virš pasižadėto cukrinių runkelių kiekio augintojas gali statyti tik Valstybinei įmonei „Lietuvos Cukrus“ sutikus. Už pristatytus cukrinius runkelius virš šito kiekio be Valstybinės įmonės „Lietuvos Cukrus“ sutikimo, fabrikas gali augintojui visai nemokėti, arba mokėti mažesnę kainą.

IV. CUKRINIŲ RUNKELIŲ KAINA IR ATSISKAITYMAS.

§ 23

a) Už 100 kg gryną cukrinių runkelių augintojui mokama Lt 10,— pinigais,

b) Be pinigų augintojui duodama nemokamai nuo pristatytų cukrinių runkelių svorio 35% šviežių cukrinių runkelių išspaudų, 2% melasos ir užsisakančiam prieš šio kiekvienam 200 dv. centnerių cukrinių runkelių kiekiui iki 15 kg cukrinių runkelių sėklos ir iki 15 kg borakso.

INSTRUKCIJOS TIKSLAS. VIETOJ SUTARČIŲ — PASIŽADĖJIMAI. PASIŽADĖJIMŲ GRAŽINIMO TERMINAS — GRUODŽIO MĖN. 31 D. UŽ CUKRINIŲ RUNKELIŲ DV. CENTNERĮ ATEINANČIAIS METAIS BUS MOKAMA 10 LITŲ.

Cukraus pramonė ir cukrinių runkelių auginimas fabrikams iki šiol buvo akc. b-vės Lietuvos Cukrus žinioje. Toji bendrovė, būdama privataus pobūdžio, turėjo su kiekvienu cukr. runkelių augintoju sudarinėti sutartis, mokėti žyminius mokesčius ir vesti gana gausų susirašinėjimą. Šiuo metu, bendrovę nacionalizavus, sutarčių su augintojais sudarymą galima žymiai supaprastinti. Štai paskelbta Maisto pramonės, Žemės ūkio ir Finansų Komisarių patvirtinta instrukcija, kuri ir sudaro ateinančioms metams cukr. runkelių kontraktavimo pagrindą. Šiais metais palieka galioje pernykštė sutartis.

Augintojams ateity nebereikės pasirašinėti sutarčių ir siuntinėti įvairių pareiškimų. Jiems pakaks užpildyti specialų pagal šią instrukciją sudarytą pasižadėjimą, kuriame vienu kartu galės nurodyti norimą auginti runkelių kiekį, kreditus trąšomis, ž. ū. mašinomis bei pinigais, cukr. runkelių sėklos kiekį ir kt. Tokie pasižadėjimai seniesiems augintojams bus prisiunčiami paštu arba jie galės juos gauti ir užpildyti atvykę su reikalais į cukraus fabrikus. Naujiems augintojams pasižadėjimai, jiems prašant, bus prisiunčiami paštu. Taip pat jų bus galima gauti pas vietos agronomus. Pas naujus augintojus, gyvenančius prie Panevėžio cukraus fabriko numatoma pasiųsti specialius instruktorius, kurie užpildys pasižadėjimus ir suteiks visas kitas augintojų pageidaujamas smulkias žinias. Senieji ir naujieji augintojai pasižadėjimus turės užpildyti ir prisiųsti iki š. m. gruodžio mėn. 31 d.

Šia proga noriu atkreipti cukr. runkelių augintojų dėmesį į svarbesnius instrukcijos punktus ir nurodyti kai kuriuos geresius jos privalumus. Pirmiausia instrukcija yra padalyta į penkis skyrius, kuriuose nuosekliai yra išdėstyta augintojų registracijos, runkelių auginimo, pristatymo, kainos bei atsiskaitymo ir kiti bendrieji dalykai. Tuo

Pastaba: Kitų žemės ūkio produktų kainoms pakilus, cukr. runkelių kaina ir duodamų kreditų suma, Vyriausybei pritariančiam, atitinkamai didinama.

§ 24

Duodamas šviežias cukrinių runkelių išspaudas augintojas pasima iš fabriko cukrinių runkelių perdirmo metu, o melasą galima atsiimti per 3 mėnesius cukrinių runkelių perdirmą fabrike baigus. Už tokiu laiku nepaimtus produktus runkelių augintojas gauna atitinkamą piniginę kompensaciją, kuri augintojui išmokama su juo galutinai atsiskaitant.

§ 25

Už pristatytus cukraus fabrikui runkelius, atskaičius duotus avansus, augintojui mokama po 5 dienų nuo cukrinių runkelių priėmimo 90% priklausantių už runkelius pinigų. Galutinis atsiskaitymas atliekamas po 1 mėnesio nuo tų metų cukraus gamybos pabaigos.

§ 26

Atsiskaitant su augintojais, mokama už tą cukrinių runkelių svorį, kuris faktiškai buvo priimtas cukraus fabrikuose, atskaičius purvingumo nuošimį.

V. BAIGIAMIEJI NUOSTATAI

§ 27

Pasižadėjimas cukrinius runkelius auginti negali būti perleistas kitam asmeniui be Valstybinės įmonės „Lietuvos Cukrus“ sutikimo.

§ 28

Cukraus fabrikai, pagal duotus augintojų pasižadėjimus, gali ne-

priimti cukrinių runkelių ir kitiems metams pasižadėjimų šiais atvejais:

- Jei pas augintoją cukrinių runkelių retinimo metu be svarbios priežasties pasėtų runkelių iš viso nebūtų rasta; iš tokio augintojo fabrikas duotus jam kreditus su 100% tuoju išreikalauja,
- Jei cukriniai runkeliai būtų išauginti ne iš Cukraus fabriko gautos sėklos; už tokius runkelius, nors jie ir būtų priimti, nemokama;
- Jei cukraus fabrikui būtų statomi ne paties augintojo išauginti runkeliai,
- Jei augintojas užaugina, bet sąmoningai nepristato pasižadėto cukrinių runkelių kiekio,
- Jei augintojo duotos fabrikui žinios pasirodytų neteisingos,
- Jei augintojas nesilaikytų šių taisyklių sąlygų.

§ 29

Augintojo pretenzijos fabrikui gali būti pareikštos tik laike vieno mėnesio nuo augintojo sąskaitos ištraukos gavimo dienos. Visų atsiskaitymų ir ginčų sprendimo jurisdikcinė vieta yra Valstybinės įmonės „Lietuvos Cukrus“ buveinė.

§ 30

Žyminį mokestį ir kitus mokesčius bei išlaidas ryšium su pasižadėjimo vykdymu moka augintojas.

Pastaba: Ši instrukcija pradedama taikyti tik tiems augintojams, kurie augins cukr. runkelius ateinančiais (1941) metais. Cukr. runkelių augintojai prašomi instrukciją išsikirti ir laikyti savo žinioje.

LIETUVOS CUKRUS

Instrukcijos aiškinimas

INSTRUKCIJOS TIKSLAS. VIETOJ SUTARČIŲ — PASIŽADĖJIMAI. PASIŽADĖJIMŲ GRAŽINIMO TERMINAS — GRUODŽIO MĖN. 31 D. UŽ CUKRINIŲ RUNKELIŲ DV. CENTNERĮ ATEINANČIAIS METAIS BUS MOKAMA 10 LITŲ.

tarpu ankstyvesnėse sutartyse visa tai buvo žymiai labiau surizgę ir todėl augintojams sunkiau suprantami.

Instrukcijoje pasakyta, kad jei augintojo pasižadėjimo valstybinė įmonė Lietuvos Cukrus nepriima, tai šį nutarimą dar galima apskusti Maisto pramonės Liaudies Komisariui. Tuo būdu paliekama augintojams teisė savais reikalais kreiptis betarpiškai į Vyriausybės atstovą.

Iš augintojų pagal naują instrukciją reikalaujama, kad jie runkelius augintų rūpestingai, tinkamai padirbėtu ir išauginę visus atiduotų fabrikui. Kad šis darbas jiems geriau sektųsi, iš anksto bus duodami kreditai trąšomis ir pinigais. Be to, ateinančiais metais cukr. runkelių augintojai galės pirkti kreditu reikalingų runkelių apdirbimui ž. ū. mašinų. Jei mašinų vertė viršys 50% runkelių vertės, tai už jas augintojai galės atsiskaityti per dvejus metus.

Iki šiol, pakraunant cukr. runkelius į siaurosios geležinkelius, augintojai turėjo mokėti už jų perkrovimą į plačiųjų geležinkelių vagonus. Pagal naująją instrukciją

šis perkrovimo mokestis panaikintas. Visas perkrovimo išlaidas sumoka pati valstybinė įmonė Lietuvos Cukrus.

Cukrinių runkelių kaina ateinančioms metams nustatyta 10 litų už dv. cntn. (100 kg). Nemokamai grąžinamų produktų ir duodamų kreditų normos paliekamos tos pačios. (Tik trąšų norma kiek padidinta). Tačiau instrukcijoje įsakymai pabrėžta, kad jei kitų ž. ū. produktų kainos pakils, tai ir runkelių kaina bus atitinkamai padidinta. Kad šitoks teigimas nėra tušti žodžiai, puikiai įrodo šių metų padidintos cukr. runkelių kainos. Ypačiai augintojų turėtų būti įvertinamas nemokamos sėklos davimas, nes kitais metais, dėl šių metų blogo rudens, jos kaina gali būti gana didoka.

Bendrai paėmus, instrukcija žymiai supaprastina cukr. runkelių kontraktavimą ir palengvina augintojams ir cukraus fabrikams darbą. Kadangi ši instrukcija augintojams nebus atskirai siuntinėjama, tai jie prašomi ją išsikirti iš laikraščių ir pasilaikyti savo žinioje.

Agr. J. Lūža.

Panevėžio cukraus fabriko cukrinių runkelių augintojams

Pranešame, kad visi tie augintojai, kurie turės cukr. runkelius pristatyti į Panevėžio fabriką, jei dar nėra gavę kreditų trąšomis ir pinigais, gali jų gauti dabar. Kreditų bus duodama keturiems šimtams kontraktuotų cukr. runkelių 200 litų. Norintieji gauti kreditų, turi apie tai pranešti iki š. m. lapkričio mėn. 15 d. Panevėžio ar Marijampolės cukraus fabrikams ir prisiųsti kreditams apdrausti atitinkamos sumos vekselius.

Kaunas, 1940. X. 11.

„LIETUVOS CUKRUS“

Kapitalistinė Europa laukia alkanos

Karas kuo toliau, tuo vis sunkesne našta gula plačiasias darbo žmonių mases. Milijonai žmonių Europoje jau dabar, tik po vienerių karo metų, visiškai badauja.

Karo blokados padarinius labiausiai jaučia Belgija, Olandija, Prancūzija ir kai kurios kitos kapitalistinės Europos valstybės. Belgija ir Olandija taikos metu pasigaminavo mažiau kaip po trečdali maistui reikalingų kviečių. Taikos metu Belgija importuodavo 35—40 milijonų bušelių (bušelis 27 klg. kviešelių).

Šių metų Belgijos ir Olandijos žiūr, o Olandija 25 milijonus buvutinio derliaus didžioji dalis karo veiksmų pasekmėje sunaikinta. Šiemet abiem tiems kraštams reikėtų importuoti apie 70 milijonų bušelių kviečių.

Ne geresnė padėtis Prancūzijoje, kurios laukuose neseniai vyko kruvinos kautynės. Dėl gyventojų išbėgijimo šiaurės vakarų rajonuose liko nenuimtas ir išlikęs po karo veiksmų derlius. Prancūzijai reikėtų importuoti iš kitų kraštų 50—75 milijonus bušelių kviečių. Tokiame aukšto kultūros žemės ūkio krašte, kaip Danija, jaučiamas didelis maisto trūkumas. Ypatingai trūksta pašarų gyvuliams. Dėl pašarų stokos pusė kiaulių ir apie pusė galvijų sunaikinta.

Panaši padėtis Olandijoje, Švedijoje ir Norvegijoje. Šituose kraštuose taip pat trūksta pašarų, kurių buvo importuojama iš užsienių. Dėl pašarų stokos ir šituose kraštuose didelė galvijų dalis turi būti naikinama.

Mitimo sunkumus jaučia ir Britų salos, kuriose kasmet buvo užauginama apie po 60 milijonų bušelių kviečių, o suvartojama apie po 240 milijonų bušelių. Importuoti trūkstamus 180 milijonų bušelių dėl karo susidaro didelių sunkumų.

Suprantama, kad pagrindinių krašto produktų trūkumas kapitalistiniuose kraštuose eina sykiu su negirdėtų kainų kilimu, spekuliacija ir kitais panašiais „malonumais“. Visur įvestos maisto produktams ir kitoms prekėms pirkty kortelės. Atrodo, kad pagal kortelės visi gyventojai po lygiai gauna maisto produktų ir kitų prekių, bet tikrumoje taip nėra, nes turtingieji pajėgia nusipirkti brangių produktų ir skanėstų, kurių pardavimas yra laisvas.

Maisto produktų pirkimo apribo-

žiemos

jimas įvestas net vyraujančiuose žemės ūkio kraštuose — Rumunijoje, Vengrijoje, Jugoslavijoje. Ypač griežtai sunormuotas maisto produktų vartojimas Ispanijoje. Ten gyventojai gauna tikrą bado davinį. Prancūzijos kai kuriuose departamentuose pastaruoju laiku kortelės panaikintos, nes nepajėgta pagal jas gyventojams ką nors duoti.

Prancūzijos miestų magazinų vitrinose iškabinti parašai, kad prekių nėra. Paryžiuje retenybė — druska, muilas, aliejus, kurio prancūzai ypač daug suvartoja.

Vis gausiau plaukiančios žinios rodo, kad ateinanti žiema kapitalistinei Europai bus tikra bado žiema.

Šiemet Europos derlius 14 proc. mažesnis

VISY. TASSAS. Šveicarų laikraštis „Journal de Genève“, pasiremdamas tarptautinio žemės ūkio instituto duomenimis, praneša apie šių metų Europos grūdų derlių. Šiais metais Europos kraštuose iš viso bu-

vo gauta 400 mil. centnerių grūdų, taigi, 14% mažiau, negu praėjusiais metais. Kaip žinoma, praėjusiais metais grūdų derlius Europoje buvo vidutinis. Taigi, šiais metais Europoje buvo gautas pats mažiausias grūdų derlius nuo 1931 m. Padėtis sunkėja dar ir dėl tos aplinkybės, kad šiemet dėl karo Europa negalės grūdų išigabenti iš kitur. Mažiausias derlius buvo Bulgarijoje, Vengrijoje, Rumunijoje ir Jugoslavijoje. Tuose kraštuose grūdų gauta 30% mažiau, negu 1938 m. To derliaus minėtiems kraštams užteks vien tik savo reikalamis. E.

Švedijai labai stinga pašarų

STOKHOLMAS. TASSAS. Nederlius ir pašarų importo sumažėjimas smarkiai paskatino gyvulių skerdimą Švedijoje. Laikraštis „Dagens Nyheter“ praneša, jog ligi šiol paskersta jau apie 70.000 galvijų ir 65.000 kitų gyvulių. Manoma, kad šiais metais bus paskersta iš viso 500.000 įvairių gyvulių, 150.000 daugiau, negu paprastai. Iš viso Švedijoje yra maždaug du milijonai galvijų. ELTA.

Visasąjunginė žemės ūkio paroda žiemai uždaryta

Visasąjunginė 1940 metų žemės ūkio paroda po penkių mėnesių darbo savo paviljonus žiemai uždarė ir jas atidarys tik 1941 metų pavasarį.

Šiais metais dar nepilnais duomenimis parodą aplankę puspenkt milijono lankytojų. Per abu sezonu — 1939 ir 1940 m. — parodos miestą aplankė beveik 8 milijonai lankytojų.

Parodos komitetas jau dirba ateinančių metų parodos paruošiamuosius darbus. 1941 metais paroda dar labiau išsyrškins, daugiamilijoninės kolchozinės ūkininkijos pažangą žemės ūkio kėlime.

Centriniam paviljone jau bus įrengtos Moldavijos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos T. S. Respublikų panoramos (kraštovaizdžiai).

Ukrainos ir Baltgudijos TSR paviljonuose bus plačiai pavaizduoti

Vakarų Ukrainos ir Vakarų Baltgudijos socialistiniai laimėjimai.

Nusistatyta dar plačiau pavaizduoti žemės ūkio mechanizaciją, geriausius mašinų traktorių stočių išnaudojimo metodus, žemėtvarkos darbus kolchozuose ir sovchozuose, melioracijos darbus, kovos su kenkėjais geriausius metodus ir t. t.

Ateinančių metų paroda bus dar galingesnis paskatas kovoti už žemės ūkio kultūros kėlimą.

41 milijonas papirosų per dieną

Maskvos tabako fabrikas kasdien išleidžia po 41 milijoną papirosų ir po 20 milijonų papirosams gilzių kas mėnesis. Fabrikas taip pat gamina įvairias tabako rūšis.

„Dukato“ gamybos papirosų Maskva kasdien suvartoja po 2 milijonų pakelių.

Parazitai jau pažaboti

Buržuazinis režimas, šalia ištisos eilės kyšininkų, išeikvotojų, uzurpatorių ir kitokio visuomeninio brudo, paliko mums bene pačius šlykščiausius parazitus — spekuliantus. Šitos visuomenės erkės naudojosi kiekvienu, kad ir menkiausiu, gyvenimo subangavimu, dirbtinu būdu kėlė lengvapidėskėnių žmonių paniką ir pačiu begėdiškiausiu būdu apiplėšinėjo visuomenę. Šitie baltarankiai parazitai ištisą dvidešimtį metų nedirbo jokio kito darbo, o tik apgaudinėjo ir išnaudojo dirbančiuosius, savo suktybėmis kraudamiesi milijonus ir naudodamiesi visais gyvenimo patogumais.

Spekuliantams atsirasti ir išbujoti smetoninis režimas, kaip ir iš viso buržuazinis režimas, teikė geriausias sąlygas. Patys būdami uzurpatoriais, prasišėliais ir kyšininkais, smetonininkai, aišku, materialiai priklausė nuo stambiųjų sukčių ir spekuliantų, o labai dažnai ir patys dalyvavo įvairių „bendrovių“ pridengtose liaudies turto vagystėse. Tad ir visi ištatymai būdavo suredaguojami taip, kad juo mažiau paliestų spekuliantus, o kartu ir pačius smetonininkus. Taip buvo, pav., su butų kainomis, su elektros energija, nes beveik visi prie valdžios lovio stovėjusieji smetonininkai buvo stambūs namų savininkai, o pats Smetona buvo bene stambiausias elektros bendrovės dalininkas ir kompanijonas.

Visai kitokioje padėty spekuliantai atsidūrė dabar, kada valdžią ir savo rankas perėmė iki šiol plėšioji ir išnaudojamoji liaudis. Naujojoje santvarkoje, darbo liaudies santvarkoje buvo aiškiai užakcentuota, jog kas nedirbs, tas ir nevalgys. Buvo tuojau pagriežtintos baudmės prieš bet kokią parazitizmą ir svetimo praskaito naudojimą. Tačiau spekuliantai taip greit nepasidavė. Įvairiausiais būdais ir priemonėmis jie krovė sau prekių atsargas, kėlė paniką, pūtė kainas ir dvigubu akiplėšikumu tuštino žmonių kišenes. Prekybos įmonėse pastatytieji komisariai negalėjo visko sukontroliuoti ir prižiūrėti. Stambiųjų prekybininkų butuose, pas jų draugus ir pažįstamus atsirado ištisi prekių sandėliai, iš kurių ir buvo, žinoma už dešimteriopą kainą, aprūpinami panikai pasidavę žmonės.

Šiuo metu jau nacionalizuota visa

stambioji prekyba ir tuo užkirstas kelias bet kokiai spekuliacijai. Tačiau pati spekuliacija toli gražu ne-likviduota. Dar liko privatūs atsargų sudarinėtojų sandėliai, kuriems ištuštinti ir, žinoma, gerai pasipelninti, spekuliantai vis dar suranda būdų ir priemonių.

Todėl labai laiku ir vietoje paskelbtas Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos prezidiumo įsakas, kuris papildė Baudžiamojo statuto 242 str. Šis įsakas galutinai užkerta kelią spekuliacijai. Jame aiškiai ir nedviprasmiškai pasakyta, kad „Asmenys, kurie nusikalto spekuliacija produktais ir prekėmis (slapta prekyba, nustatytų kainų pakėlimas, viršnorminių atsargų sudarinėjimas, prekių slėpimas nuo pardavimo) — baudžiamai kalėjimu nuo 5 ligi 10 metų. Spekuliacijos objektai konfiskuojami. Be to, kiekvienu atskiru atveju teismo sprendimu gali būti pritaikytas pilnas arba dalinis spekuliacija užsiimančio asmens turto konfiskavimas“.

Nereikia nė aiškinti, kokios įtakos spekuliantų tarpe turės šis įsakas. Vietoje ankščiau buvusių 200—300 litų pabaudėlių, šiandien spekuliantas jau rizikuoja savo paties kailiu — laisvės netekimu ir tai neporai trejetai mėnesių, bet mažiausiai 5 metams, o be to, dar ir turto netekimu. Tai skaudi, bet būtina ir nepamainoma priemonė galutinai atgrasyti ir išgydyti šia buržuazine liga — spekuliacija — apsikrėtusius žmones ir išlaisvinti liaudį nuo visų parazitų ir išnaudojtojų.

Mums, plačiosioms darbo liaudies masėms, lieka tik sveikinti šį Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos prezidiumo nutarimą ir nuosirdžiai visiems prisidėti prie sėkmingo jo vykdymo. Atminkime, kad be aktyvaus visų bendravimo ir darbo, kiekvienas įsakymas lieka tik savs paragrafu, nedarančiu gyveni-mui didesnės įtakos. Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba pažabojė parazitus. Žaslų pavadžiai atiduoti i mūsų pačių rankas. Tad ir mes privalome tinkamai su jais elgtis. Pasigalėjimui, pažintims, asmeniškiesiems sentimentams čia ne vieta. Spekuliacinės epidemijos išnaikinimo reikalas yra viso mūsų krašto mūsų garbės ir socialistinės ateities reikalas.

Ta linkme ir dirbkime.

Juozas Baltušis

Kazys Boruta

SUSITIKIMAS

Iš spausdinamos apysakų knygos „Saulė ant savo pečių parnešti išėjo“

(tęsinys)

Buvo jis, tas mano naujasis bičiulis ir draugas, smulkus ūkininkas nuo Žiezmarų, aklas žemės kurnis, kaip jis pats save vadino, — Antanas Padūmis. Gyveno tėvų protėvių ūkelyje ir niekaip negalėjo suvesti galo su galu. Amžinas nepriteklius smaugdavo, nors dirbdavo nuo aušros lig tamsos nei savęs, nei šeimos nesigailėdamas. Niekaip negalėjo supasti, kaip čia išeina, kad dirba kiek galėdamas, o pragyventi iš savo darbo negali ir gana. Ar tas darbas niekias ucinina, ar gyventi nemoka? Bet ir kaimynai taip pat gyveno, tik tai jie kantriai stūmė dieną iš dienos, o Padūmis negalėjo nusiraminti. Pagaliau, iš mokyty žmonių išgirdęs, kad negalima senoviskai ūkininkauti, stvėrėsi su visa sparta naujai susitvarkyti. Įsitaisė porą pieninių karvių, pradėjo verstis pienu, šerti bekonus, juos penėdamas geriau, negu save ir visą šeimą, pastatė naujoviškus tvartus, nors pats lušnoje gyveno, prasimanė skolų ir pateko į užburtą ratą. Sukosi žmogus, kaip mokėjo ir galėjo, bet išsisukti nepajėgė. Net kaimynai neužjausdavo, kai nepriimdavo bekono dėl kokios nors dėmės ant uodegos ar karvė nusprogo ant dobielienos išputusi, — norėjai gudriau už kitus gyventi, tai dabar žinokis. O skolos vis augo, vis labiau suverždamas kilpą, kol pagaliau neišlaikė — pardavė iš varžytynių senolių namus su naujais tvartais ir išvarė su lazda i žmones.

Po varžytynių pavakare išėjo Padūmis iš savo namų, o kur eiti ir pats nežinojo. Namai ir visa skurdi

manta, kurią iš kartos i kartą sutalpė, su antstolio plaktuko dūžiais atiteko kitiems, ir Padūmis staiga pasijuto toks lengvas, kaip pūkelis, kurį kiekvienas vėjo pūstėlijimas gali nunešti nuo žemės. Toks keistas lengvumas pagavo, kad net galva svaigo, ir vienas rūpestis nustelbė visus kitus: kaip nors išsilaikyti ant žemės, atsisipirti, kad j orą neiškiltų. Nebeiškentė ir beveik tekinas pasileido bėgti per laukus iš savo namų.

Pablūdė žmogus, — susirūpino kaimynai, žiūrėdami i bėgantį Padūmį, bet kuo pagelbėti tokioje didelėje bėdoje, — nežinojo. Palydėjo akimis su užuojauta ir išsiskirstė i savo namus, pakikę išvaržytoje Padūmio sodyboje verkiančią žmoną su vaikais.

Per varžytynės nupirko Padūmio ūkį „toks ponelis iš Kauno, valdininkas, sako, patiko jam gražios apylinkės, bet ką veikti su nupirktu ūkiu, matyt, ir pats nežinojo. Kai paklausė žmonės, ar pats ūkyje gyvens, ar išnuomos, tik tai pečiai pasitraukė ir numykė:

— Tai... nežinau...

Tada atsliepė iš būrio Nausėda:

— Tai kuriam galui pirkai, žmogų iš namų išvarė?

Ponelis nieko neatsakė, tik tai visas susigūžė, ir akys sužibėjo, kaip išgąsdinto kačiuko. Atatupstas pasitraukė i šalį ir išvažiavo drauge su antstoliu, niekam daugiau nieko nesakęs.

O Padūmis, kaip išbėgo iš savo namų, taip ir bėgo protekiniais, tarsi kas jį vytyti ar jis kažką pagauti norėtų.

Temstant susitiko ant kelio toki

senuką, elgetą ar šiaip pakeleivą žmogų. Iš tolo Padūmis jį pamatė stovintį ant kelio ir laukiantį, tarsi ko paklausti norintį. Padūmis bėgti ir pro jį prabėgęs, bet jis užkalbino.

— Kur bėgi, žmogau? — paklausė.

Sustojo Padūmis ir visas lengvumas staiga dingo. Pats sau pagalvojo, kurgi iš tikrųjų jis bėga? Ir toks sunkumas užgūlė, kad net baimė pagavo, jog kiaurai žemę neprasmeigtų. O senelis stovi su lazda prieš jį ant kelio ir šypsosi, lyg viską žinotų ir suprastų.

— Nepabėgsi, žmogau, nuo vargo, — palingava galva, atsiduso. — Atsigrižkį verčiau ir pasižiūrėk, kas už tavo nugaros darosi.

Atsigrižkį Padūmis ir nustebė: kaip ant delno pamatė savo kaimą ir savo namus, iš kurių pabėgo. Tik tai kokia daugybė žmonių sukinėjosi po jo namus ir laukus!

— Kas jie per vieni ir ko jiems reikia? — parūpo ir stengėsi išsižiūrėti.

Nors vakaro prieblanda buvo, bet aiškiai pažino, — kažkaip šviesu buvo, — ir tą ponelį iš Kauno, kuris jo namus iš varžytynių nupirko, ir žydėlį iš miestelio, kuriam įjavus parduo-davo, ir savo valsčiaus viršaitį su užrietais ūsais ir perkreipit iš mandagumo galva, ir savo parapijos kleboną, taip nutukusį, kad vos bekvėpuojantį, ir daugelį kitų matytų ir nematytų ponų. Tokia daugybė buvo, kad visi namai ir laukai knibždėjo.

Viduryje kiemo pamatė ir patį save. Nepatikėjo savo akimis, kad save būtų galima pamatyti, — pasitrynė akis, bet tikrai, nagį, jis pats stovi ir rankomis skeryčioja, o ponai zuja po jo namus, čiumpa, ką gali, ir nešasi. O ilgininkų dvarininkas, tas išdidus ponas, kuris visada atsirėmęs lazdele su panieka i visus žiūrėdavo, dabar, užmiršęs visą pui-kybę, pasilenkęs prie žalmargės teminio, tiesiog kaip veršis, žinda.

Kitas, nepažįstamas ponas, nučiu-pęs už uodegos penimę žvygina. Klebonas, visas uždusęs, vos atgaudamas kvapą, vaikosi žąsina, visas būrys špitolninkų ir vienuolių įsimetė i vietas, tos kudakindamos laksto po kiemą. Vienas jau nučiu-po gaidį ir po pažastimi pasikišo.

— Kaip dabar gyvensime žiemą be gaidžio? — staiga susirūpino Padūmis. — Kas gaigystėmis prikels?

Nori paprašyti, kad bent gaidį paliktų, bet žiūri išplėtęs akis ir žodžio negali ištarti. O ponai, šluote iššlavę visą sodybą, kas raitas, kas važiuotas, kas pėsčias jau sprunka pro vartus, o jis stovi viduryje savo kiemo be žado ir negali suprasti, kas darosi. Tik tai, kai paskutinis, toks išdžiūvėlis ir ilgakojis, ponas bėgo per kiemą ir išplėšė vaikui iš rankų duonos plutą, ir vaikas praviro, pašoko Padūmis iš vietos ir sušuko:

— Vagys! Plėšikai!

Nepasijuto Padūmis, kad tai jis pats šaukia. Apsidairė aplinkui — stovi viduryje kelio, ir nieko nematyti. Nei ponų, nei savų namų, nei senelio, kurį kelyje sutiko. Tamsu, tik tai žvaigždės padangėje plazda.

— Sapa-navau, ar klieidėti pradėjau? — perbraukė ranka per kak-tą, o visa kakta buvo išpilta šaltu prakaitu. — Kas gi čia dabar ir ne-suprasi.

Sukaupęs visas jėgas, stengėsi atsiminti, kaip jis čia pateko nakčia ant kelio, bet nieko negalėjo atsiminti, tik tai antstolio plaktuko dū-žius, kurie ėjo kiaurai per galva, ir senio paskutinius žodžius: „Nuo savo vargo nepabėgsi“. Dar kartą apsidairė, bet senio nė kvapo.

— Ne kitaip, kaip pasivaidino, — pagalvojo Padūmis, vis dar trindamas akis ir negalėdamas atsipeikėti.

Laukuose dvelkė vėjas ir šnarėjo pakelėje jvai. Tas šnarėjimas pažadino Padūmį iš sunkaus sapno, kurį matė atviromis akimis. Tylus ir susimastęs, ranka šluostydamas su-

prakaitavusią kaktą, auštant parė-jo namo. Vis tas keistas sapnas iš galvos nėjo. Tylėjo, lyg kažką sunkiai apgalvodamas ir suprasti negalėdamas. O kai suprato, negalėjo namuose nurimti. Visoks darbas krito iš rankų, ir i žmones traukė. O čia atvažiavo tas ponelis, kuris per varžytynės jo ūkį nupirko, ir pasiūlė Padūmiui nuomoti iš jo savo paties ūkį. Tada pažūrėjo Padūmis siuntančiomis akimis i nusigandusį ponelį ir rėkte suriko:

— Nesulauktum, kad iš tavęs savo ūkį nuomočiau! Vagis! — ir puolė sugniaužtomis kumštėmis.

Ponelis ir vėl pabėgo, o Padūmis ėmė aiškinti susirinkusiems kaimynams, kad visi ponai, kurie iš žmonių vargo ir prakaito gyvena, — vagys. Tai jie mus išvaro iš savo namų ir atima iš mūsų vaikų paskutinę duonos plutą. Prisiminęs savo keistą regėjimą, pradėjo pasakoti kaip tikrą tiesą.

Kaimynai klausėsi Padūmio kalbos ir vienas i kitą žvilgčiojo. Gaila jiems buvo pamišusio kaimyno, o Padūmiui piktą, kad jie nesupranta aiškios tiesos. Tai mostelėjo ranka ir nuėjo.

— Suprasite, kai iš namų išvargs!

Nuo to laiko ėjo Padūmis per žmones, ilgiau vienoje vietoje nesus-todamas, tarytum jam žemė degtų po kojomis. Visur, kur ėjo, pasakojo savo pasaką, skelbdamas, kad visoks ponas — vagis. Žmonės klausėsi, su užuojauta žiūrėjo i vargšą pamišėlį, dar labiau jį suerzindami, o Padūmis juo atkakliau skelbė savo tiesą, norėdamas įtikinti susirinkusius. Jeigu tai būdavo per turgų rinkose, ar per šventę prie šventoriaus, susirinkdavo didžiausia minia, kurią net policijai būdavo sunku išskirstyti. Tampė policija Padūmį po dabokles, buvo uždarę i beprotnamį, bet jis vis tiek savo tvirtino, kol pagaliau neiškentė valdžia ir nuteisė jį ilgiems metams i kalėjimą pavojingą agitatorių. (b. d.).

Rudens arimas ir jo reikšmė

Nors ir daug kartų buvo šiuo klausimu rašyta, bet vis dėlto atsiranda klausimų, kurie tenka dar panagrinėti ir prisiminti.

Rudens arimą dar ne visi pakankamai įvertina. Rudens arimas turėtų būti vykdomas taip intensyviai ir tokiu kruopštumu, kaip ir kiti vasaros darbai. Rudens arimu ne tik sumažiname pavasarinį darbą ir pageriname dirvos struktūrą, bet kartu kovojame su piktžolėmis ir didiname sąlygas didesniems derliams gauti. Dabartiniu metu išnaudojimas darbo jėgos laukų arimams yra būtina sąlyga. Kas dabar šio darbo nevykdytų, tas pasirodytų, kad dar toli gražu nepakankamai pažįsta agronominių mokslų patyrimą. Rudens arimas pripažįstamas visų valstybių agronominių mokslų žmonių, todėl jo naudingumu mums nebetenka abejoti.

Ši kartą norėtusi atkreipti dėmesį į rudens arimą, kaip į priemonę varpučiui naikinti.

Nežiūrint dedamų pastangų, esant nepalankioms gamtos sąlygoms laukams išdirbti, varputis esti dažnas laukų svečias. Varpūtis, nors ir nėra tokia įkyri piktžolė kaip usnis, vis dėlto, kur jis įsiveisia, padaro nemažą žalą. Jis atima iš augalų daug maisto, stel-

bia pasėtus jaunus pasėlius ir dažnai labai juos susilpnina. Kova su juo nėra lengva, nes jo prigimtis leidžia jam daugintis šakniastiebiais arba net ir jų dalimis.

Trumpai susipažinsime su garsaus akademiko V. R. Viljamsso kovos priemonėmis, varpučiui naikinti. Šiuo klausimu platų straipsnį randame „Socialistiškoje žemledielėje“ š. m. rugsėjo mėn. 29 d. Nr. 222, parašytą TSRS Žemės ūkio Liaudies Komisariato Vyriausios valdybos agrotechnikos ir mechanizacijos viršininko G. Pavlovo ir MTS žalių laukų grupės vedėjo L. Furmano.

Pagal Viljamsą kova su varpučiu turi būti vedama biologiniu keliu. Jis siūlo kovą pradėti su varpučiu iš rudens, kada pradėdamas rudens arimas. Rudens arimu galima varputį nusilpninti ir uždusinti.

Laukai kur varpučio yra daug, reikia lėkštinėmis akėčiomis du kartus skersai ir išilgai išvažinėti, kad varpučio šakniastiebius supiaustytume. Jo šakniastiebių didžioji masė esti 5–10 cm gilumoje, todėl ir piaustymas turėtų būti toks, kad kiek galima giliau būtų paliešti šakniastiebiai.

Po to, kai tik pasirodys nauji ūgiai, reikia būtinai lauką suarti su plūgu iki 23–25 cm gilumo. Arti reikia su priešplūgiu ir, be to,

kol dar varputis nesužaliuoja. Kad priešplūgis nestumtų, reikia jį paleisti truputį giliau, negu buvo surenta. Jeigu varpučio šakniastiebiai bus apipilti bent 10–15 cm žemės sluoksniu, tai jie beveik visai uždus, nes jie supiaustymu ir sušalimu buvo labai susilpninti.

Ši kovos priemonė buvo plačiai panaudota ir pasirodė gana sėkminga.

Tiesa, Tarybos Sajungoje varpučio šakniastiebiams supiaustyti vartoja diskinius skutikus, bet kol pas mus jų nėra, juos iš dalies galėtų atstoti lėkštinės akėčios. Svarbu, kad jos galėtų kiek galima giliau pasiekti ir daugiau šakniastiebių supiaustyti.

Tenka pastebėti, kad po supiaustymo šakniastiebių nereikia laukti, kol jie visi sužaliuos, nes tada jų nesulpnintume, bet dar labiau padidintume. Supiaustytas varputis turi tik pradėti „dygti“ — atgyti, ir tuojau po to jau reikia jį palaidoti.

Ši kovos priemonė, atrodo, daug kur reikėtų panaudoti, nes apleistų dirvų pas mus daug kur yra. Varpučio išgrębstymu ir nurinkimu nepasieks jo išnaikinti, nebent būtų labai intensyviai kovojama.

Varpūtis mėgsta lengvas purias žemes.

Agr. A. Musteikis

Pašarinių šakniavaisių ir daržovių pasodų paruošimas žiemai

Vykstant karui, labai svarbu mūsų krašte kiek galint daugiau užsiauginti pašar. Šakniavaisių ir daržovių sėklų, nes iš kitur jų gauti beveik neįmanoma. Tokioms sąlygoms esant, *nė vienas augintojas neprivalo pasodų (pav. morkų, burokėlių, kopūstų ir kt.) paruošti, sunaudoję savo reikalus ar kitaip suvartoti.*

Jei atsirastų augintojų, kurie 1941 m. dėl svarbių priežasčių (žemės pertvarkymo ar kit.) sėklų auginti negalėtų, tai turi apie tai pranešti Lietuvos sėklų skyriui. Žiemos metu bus surasti kiti augintojai ir pavasarį iš jų už sutartą atlyginimą pasodai bus perduoti kitiems augintojams.

Kad augintojai galėtų tinkamai pasodų derlių nuimti ir jį per žiemą išlaikyti, žemiau duodame keletą techninių nurodymų.

Pasodai nuo lauko pradėdami nuimti spalio mėn. pradžioje. Anksti nuimti nepatartina, nes šiltam orui esant, jie gali pradėti kaupose ar rūsiuose žūti. Tačiau reikia žiūrėti, kad nepašaltų, nes pašalusieji žiemą blogai laikosi — pūva. Netikėtai užėjus stipriai šalnai, pašalusieji tuoj kasti negalima, bet reikia palaukti šiltesnio oro, kad jie žemėje atsigautų. Jeigu naktimis esti stiprokos šalnos, o dieną vėl šilta ir giedra, tai pasodus kasti tik tada, kai nuo lapų visiškai nutirpsta šalna. Išskasti pasodai sudedami į krūvas ir, kad naktį neapšaltų, pridengiami runkelių lapais.

Pasodai raunami rankomis; atsargiai nupurtomos žemės ir tuoj pat aštriu peiliu nupiaunami lapai, kad pasodai neišgarintų daug vandens ir nesuvystų. Lapus reikia piauoti apie 1–1,5 cm virš galvutės. Grandyti nuo runkelių šaknies žemes negalima, nes žemėtos šaknys geriau išsilaiko per žiemą. Taip pat nereikia nupiauoti ar nulaužti plonų šaknelių.

Nurautes pasodus reikia perrinkti ir atskirti visus sužeistus, ligotus ir išsigimusius.

Atrenkant pasodus, reikia atkreipti dėmesį į jų formą ir spalvą, charakteringas tai atmainai, ir pašalinti pasitaikančius kitos atmainos pasodus.

Atrinktus pasodus geriausiai tuoj dėti į kaupą. Rudenį geriau pasodus nuvežti į tą vietą, kur jie pavasarį bus sodinami ir ten sudėti į kaupus. Taip darant, pavasarį bus sutaupyta nemaža darbo ir laiko.

Pasodus pervežant, reikia saugoti, jų nesužeisti. Todėl į vežimą klojama šiaudų, o dar geriau juos vežti pintinėse; tada pats pakrovimas, iškrovimas bus lengvesnis ir patogesnis.

Žiemai pasodus reikia taip sudėti, kad jie nesusūstų ir nesusaltų. Geriausiai pasodai laikosi prie 2–

4° C šilumos. Juos galima laikyti kaupose arba rūsiuose. Kaupuose vidutinė temperatūra ne tokia pastovi, greičiau peršala ir, be to, kaupose greičiau atsiranda pelių. Rūsiuose temperatūra pastovesnė, bet juos galima įrengti tik gana sausose vietose, kur podirvio vanduo giliai. Pasirenkant vieną ar kitą laikymo būdą, reikia atsižvelgti į turimas sąlygas. Vieta rūsiams ir kaupams parenkama kiek galima sausesnė ir nuolaidesnė, kad lietaus ir sniego vanduo galėtų lengvai nutekėti.

Čia aprašoma pasodų laikymas kaupose be ventiliatorių, kuris yra vienas iš geriausių.

Spalio mėnesio pradžioje pasodus reikia pradėti dėti į kaupus. Tinkamoje kaupui vietoje daromas 20 cm pagilinimas vieno metro platumo. Kaupas turi būti ne platesnis kaip 1 metro, o jo ilgumas gali būti bet koks, bet ilgesnis, kaip 20 metrų kaupų, daryti nevertėtų. Iš-kasta žemė pilama į volą čia pat ant kranto. Jei pagilinus kaupą dugnas yra kietas arba sumintas, tai jį kastuvu reikia surenti. Toliau kaupą dugnan pilama 15–20 cm stor. pasodų sluoksniu, paskui kastuvu užpilama iš pagilimo iškastos žemės tiek, kad nebūtų matyti pasodų. Po to kraunama vėl pasodų sluoksniu 15–20 cm ir vėl užkasama žeme. Taip sukraunama 4–5 pasodų eilės apie 1 m aukštumo kaupą, kol kaupą sueina į smailumą. Dabar toks pasodų kaupas užpilamas 5–10 cm žemės sluoksniu, kad nebūtų matyti kyšančių pasodų. Taip kaupas paliekamas ligi stiprių šalnų. Per tą laiką sukrauti su žemės sluoksniais pasodai ir žeme plonai pridengti gali garuoti ir tokiu būdu atiduoda

šilumos perteklių. Užeinant šalčiams, ant kaupų dedama 10 cm šiaudų sluoksniu ir užpilama apie 40 cm storumo žemės sluoksniu. Tuo pat metu apie kaupą supurenoma žemė ir pridengiamas šiaudais, bulvienojais ar medžių lapais, kad žemė neišaltų. Taip sutvarkytas kaupas paliekamas ligi prasideda stiprūs šalčiai. Tada šalia kaupą esantieji šiaudai arba kita medžiaga dedama apie 20 cm storumo ant kaupą ir užkasama po jais buvusia neišalusia žeme apie 20 cm storumo. Taip pridengti pasodai apie 0,9 — 1 metro storumo sluoksniu paliekami per žiemą. Užkasant pasodus, šiaudų sluoksniu galima ir nedėti, bet tada reikia dėti ant kaupų viršaus mėslo tiek, kad nesusaltų pasodai. Jei žiema yra šalta, tai kaupą užpilamas dar sniegu.

Šiuo būdu sudaryto kapčiaus svarbiausia savybė yra ta, kad pasodai sudedami eilėmis su žemės sluoksniais ir uždengiami ne iš karto, bet palaipsniui per 3 kartus. Vėstant orui, duodama šiltesnė priedanga. Taip sudėti pasodai dažniausiai per žiemą nesusūsta ir nesusala.

Valgomųjų morkų pasodus geriau dėti plonesniais sluoksniais. Kopūstų pasodus geriau dėti į skleps, o jų neturint, padaryti žemėje 1 m gilumo, 1,5 — 2 m platumo ir apie 10 m ilgumo duobę. Ant duobės viršaus padaryti stogą. Tokioj duobėj sudėjus pasodus galima visada juos kontroliuoti.

Visi sėklų augintojai turi tinkamai paruošti pasodus žiemai. Į kapčius reikia dėti ir mažus pasodus, nes esant geram žemės patrešimui, jie duoda visai gerą derlių.

agr. J. Midvikis

Nė viena bulvė neturi likti dirvoje

Badas Vakarų Europoje žengia vis platesniais ir platesniais žingsniais. Daugelis kapitalistinių valstybių jau pamatė jo ilgus dantis. Vokiečių maitinimo laikraščiai ragina, kad kuo kruopščiau būtų surinkti erškėčių, raugerškių, krategusių, kaštanų ir kitų krūmų bei medžių vaisiai.

Nors mūsų plačiojoje socialistinėje tėvynėje bado šmėkla negraso, tačiau vis dėlto turime žiūrėti, kad kiekvienas maisto bei pašaro produktas būtų kuo kruopščiau surinktas ir kuo ekonomiškiausiai sunaudotas.

Dabar pas mus eina pats bulviakasis. Senai jam buvo tokios nepalankios oro sąlygos, kaip šiomet. Lietus taip atmerkė žemę, kad sunkesnėse dirvose kiekvieną bulvę tenka rankomis gniaužyti išgnaužyti iš

dirvos. Be to, nuolatiniai lietūs labai gaišina kasikus. Prabrėškus nors trumpai giedrai, tenka pakniobstomis skubintis. Dėl to yra pavojus, kad bulvės gali nešvariai nusikasti ir dalis likti dirvoje.

Tačiau jei šiandien kapitalistinėse valstybėse surenkamas iki paskutinio kiekvienas nevalgomas kaštanas, tai pas mus bent nė viena bulvė neturėtų likti dirvoje.

Dėl to šiame bulviakasyje mes turime griebtis tokių priemonių, kad kiekviena bulvė būtų išrinkta iš dirvos.

Turime po kelis kartus išakėti bei išarti bulvienas, nuolatos jas nurinkdami. Ir bendrai išakėjimą bei nurinkimą turime tol kartoti, kol beveik visai neliks bulvių dirvoje.

Agr. P. Petryla

Svarbesnieji darbai sodyboje spalio mėn.

Sode. Išrauti su šaknimis visus iš praeitos žiemos išsalsčius vaismedžius ir išpiaustyti sausas šakas. Apvalyti medžių liemenis nuo samanų ir žievės atplaušų. Skutenas sudėginti. Medžiuose pasitaikiusius plyšius bei drėves išvalyti ir užtaisyti kalkių, cemento ir smėlio mišiniu.

Jauname sode reikia patikrinti kuolus ir, kur reikia, pakeisti naujais. Kur galima, suarti sodo žemę arba nors apie medžius perkasti ir patrešti perpuvusiu mėšlu.

Pasirūpinkim laiku pasisodinti vaismedžių, vaiskrūmių, vynmedžių ir puošniųjų krūmų.

Darže. Nuėmus daržoves, surinkti visas liekanas ir visa tai sumesti komposto krūvon. Daržo žemę reikia patrešti mėšlu ir suarti.

Galima pasėti ateinančiam pavasariui morkų, pasidauginti kelmų skaldymu rabarbarų; taip pat metas išsodinti vieton pavasarį pasėtus rabarbarus. Krienus šakėmis iškasti ir gražesnes šakneles sudėti rūšinį smėlį.

Gėlyne. Išskaskim jurginus, gladiolus, kanas, mombrecijas, tigridijas ir kitas svogūnines gėles. Pašalinkim nudžiuvusius gėlių stiebus, patreškim perpuvusiu mėšlu ir perkaskim darželio žemę. Kas dar nepasodino, laikas sodinti tulpes ir narcizus. Pasirūpinkim sunešti vidun iš klombų agavas, dracenas ir jukas.

Gėlės, kurios atrodo, kad nepri-

nokins sėklų, reikia susodinti į vazonėlius (su paruošta žeme — molio su pusiau inspektine), sustatyti šiltnamyje ir retai laistyti.

Prasidėjus didesnėms šalnomis pridenkime rozes — prie 2–4° eglėlių šakomis, prie 4–7° medžių lapais. Eglėlių šakomis reikia pridengti jaunų našlaičių, neužmiršusių ir kt. dvimečių gėlių lysveles. Naudinga pridengti ir svogūnines gėles.

Paukštidėje. Baigti daryti veislinę atranką. Leghornų veislės vienam gaidžiui paliekama 15–20 vištų, o rodizlų bei kitų sunkesnių — 10–15 vištų. Antių paliekama 5–6 vienam gaigalui, žasų — 4 vienam žasinui. Paukščius reikia leisti laukan, kol dar galima. Uždaryti į vištides suspėsime ir vėliau.

Vištides reikia rūpestingai išvalyti ir aptvarkyti. Langus reikia laikyti atidarius, kol pradeda smarkiau šalti.

Bityne. Saugoti avilius nuo pelių, kurios, pradėjus šalti, stengiasi koku nors būdu į juos patekti.

Bitės neturi kęsti troškulo, kurį galima pastebėti iš to, kad ant avilio dugno matyti primėtyta medaus gabalėlių. Duodama gerti pasaldinto vandens.

Stiprus dūzgimas rodo, kad bitės avilyje šalta, todėl avilį reikia šiltai apkimšti. Prasidėjusio bičių žiemos poilsio jokių būdų negalima trukdyti. Saugoti gyvulius, kad jie nepatektų į bityną.

O. Sakalauskaitė-Skeivienė

Cvikliinių burokėlių paruošimas žiemai

Džiovinti burokėliai. Cvikliniai burokėliai perleidžiami per specialiai jiems tarkuoti tarką arba supiaustomi stambiau — rutulėliais arba skiltimis. Džiovinti galima duonkrosnyje prie 80–90° C, vėliau baigti džiovinti mažesnėje šilumoje.

Marinuoti burokėliai. Parenkami sveiki burokėliai, apmazgojami ir apvirinus, nulupami. Toliau supiaustomi į gabalėlius ir sudedami į indą kartu su prieskoniais: babkos lapais, pipirais, citrinos žievės, gabalėliais ir kt. Pridėjus pilną indą, apipilama išvirintu ir atšalintu actu. Po kelių dienų sunka nupilama, pervirinama ir, atšaldžius, vėl užpilama ant burokėlių. Ant indo viršaus uždedamas dangtelis ir akmenuku prislegiama. Laikyti šaltesnėje patalpoje.

Rauginti burokėliai. Indas rauginti geriausia: tinka ažuolinis arba uosinis. Spygliuočių medžių indai visai netinka, nes nuo jų kon-

servai įgauna dervos skonį.

Prieš burokėlius rauginant reikia paruošti raugą, kuris padaromas iš ruginių miltų. Ruginiai miltai užplikinami verdančiu vandeniu ir gerai išmaišomi. Toliau, kiek reikia, pridedama atausio vandens, bet tik tiek, kad ši skysta masė būtų drungna. Statinė su mase pastatoma šiltoje vietoje, nes tik tokiu būdu greičiau prasideda rūgimas (pieno rūgšties pasigaminimas). Po paros tyrė perkošiama ir supilama į statinę.

Tuo pačiu metu burokėliai nulupami ir išverdami. Paskui sudedami į paruoštą raugą. Keletą dienų naudinga statinę dar palaikyti šiltesnėje vietoje, o po to jau galima galutinai pastatyti vėsesnėje vietoje.

Rauginti burokėliai būna labai skanūs vartojant prie mėsų ir darant daržovių mišrainę (vinigretą).

O. Sakalauskaitė-Skeivienė

Papildomieji eržių tikrinimai

Antrieji papildomi tikrinimai turėtų būti, kurie nebuvo komisijoms rodyti per jau įvykusius šimet er-

žių tikrinimus, įvyks šiose vietose ir šiais terminais:

I Apygardoje:

Marijampolėje	š. m. spalio mėn. 18 d. 10 val.
Prienuose	21 „ „ „
Vilkavišky	22 „ „ „
Šakiuose	23 „ „ „
Alytuje	24 „ „ „
Lazdijuose	25 „ „ „

II Apygardoje:

Joniškyje	š. m. spalio mėn. 21 d. 9 val.
Šiauliuose	22 „ „ „
Telšiuose	24 „ „ „
Plungeje	25 „ „ „
Kretingoje	26 „ „ „
Mažeikiuose	28 „ „ „
Skandinavijoje	30 „ „ „
Tauragėje	31 „ „ „

III Apygardoje:

Kupiškyje	š. m. spalio mėn. 14 d. 10 val.
Rokiškyje	15 „ „ „
Šeduvoje	16 „ „ „
Pasvalyje	17 „ „ „
Biržuose	18 „ „ „
Panevėžyje	19 „ „ „
Utenoje	21 „ „ „
Zarasuose	22 „ „ „

IV Apygardoje:

Kėdainiuose	š. m. spalio mėn. 14 d. 15 val.
Raseiniuose	16 „ „ „
Kelmėje	18 „ „ „
Kaune	19 „ „ „
Ukmergėje	21 „ „ „
Kaišiadoryse	22 „ „ „
Trakuose	23 „ „ „
Švenčioniuose	24 „ „ „
Nemenčinėje	25 „ „ „
Turgeliuose	5 lapkr. 13 „ „ „

IŠ VISO KRAŠTO

Apsileidę dvarų nuomininkai

Pašilė, Kražių val. Pašilės ir Sen-dvario dvarus nuomoja stambūs nuomininkai. Jie anksčiau, samdydami darbininkus, stengėsi kiek galėdami geriau įdirbti žemę. Bet šiemet, norėdami turėti mažiau išlaidų, darbininkų nesamdė. Todėl žiemkenčių ne tik kad neįsėjo, bet ir dirvų sėjai neparuošė.

Sie dvarai dabar yra dalijami bežemiams ir mažžemiams valstiečiams. Dėl tokio apsilėidimo ateinančiais metais daugeliui bus sunkiau su duona.

P. M.

Dusetos, Zarasų apskr. Dėl numatomos pašarų stokos apylinkės valstiečiai pradėjo statyti stoginius žaginius ir juose džiovinoti bulvienojus ir kitokią žaliąją. Tuo būdu bus pasigaminta daugiau pašaro ir pakratų.

L. S.

Reikia bibliotekos

Užventis, Šiaulių ap. Iki šiol miestelis ir apylinkės kaimai buvo visai atskirti nuo kultūringo gyvenimo. Čia daug dar yra tokių vietų, kur knyga yra labai didelė retenybė.

Valstiečiai pageidauja, kad čia būtų įsteigta biblioteka - skaitykla ir žemesnioji žem. ūk. mokykla.

A. Janušas

Komjaunuoliai kasa bulves stachanovišku tempu

Ariogala, Kėdainių apskr. Vietos komjaunuoliai sudarė bulvėms kasti 25 žmonių brigadą. Spalio 5 d. nuvyko į nacionalizuotą Ramučių (buv. Diržionių) dvarą patalkinti nukasti bulves. Brigados dalyviai darbą pasiskirstė šitaip: 3 žmonės piovė bulvienojus, 2 varė į krūvas, 4 vežė, likusieji 16 stojo į vagas. Taip dirbdami per 6 val. nukasė 1/2 ha, surinkdami apie 100 centnerių bulvių.

Ant. Gabšys

Galvijų priauglio parodėlė

Skiemonys, Utenos apskr. Rugsėjo 28 d. Skiemonyse įvyko galvijų priauglio parodėlė. Ekspонатų išstatyta 22. Parodėlę aplankė Aluntos rajono agronomas ir gyvulininkystės instr. Valstiečiams išmokėtos piniginės premijos.

Tą pat dieną Kudoriškio vienk., vietos kontrolasistentui vadovaujant, suruoštas melžimo konkursas. Dalyvavo 10 milžėjų. Laimėtojos apdovanotos premijomis.

Tiek parodėlė, tiek ir konkursu susidomėjimas buvo didelis.

Br. Žukauskas

Kultūringas vakaras

Devinbalsiai, Biržų ap. Spalio 6 d. pr. mokykloje, LLPS Devinbalsių skyrius, suruošė kultūros vakarą.

Nesuspėdami patys išpildyti numatytos vakaro programos, pasikvietė biržiečius pionierius. Jie sudainavo Internacionalą, padėklia savo kūrybos, suvaidino 1 v. kom. „Dora šeimininkė“, pašoko. Keletą eilėraščių deklamavo pr. mokyklos mokiniai.

Vakaras praėjo gera nuotaika. Gauta nemažai pelno, kuris skiriamas įvairiems skyriaus reikmenims ir bibliotekai steigti.

Skyriaus Korespondentas

Džiaugiasi pakeltu atlyginimu

Akmenė, Mažeikių apskr. Žemės ūkio darbininkai, privatiųjų įmonių ir valdžios įstaigų tarnautojai nepaprastai džiaugiasi, kad pakeltas atlyginimas. Už tai jie Tarybų valdžiai ir komunistų partijai yra labai dėkingi ir pasižada už tai atsilyginti stachanovišku tempu darbe.

V. Vasiliauskas.

SUŽALIAVO LAUKAI ŽEMAIČIUOSE

Nuo Palangos, Kretingos, Skuodo ligi Mažeikių važiuojant visur matyti gražiai, kaip aksomas žaliais rugių želmenimis apdengti laukų plotai. Šiemet, nors lietus kiek ir trukdė sėją, tačiau žiemkenčiais yra apsėti nemažesni plotai, o gal net ir didesni, negu praėjusiais metais. Tiesa, kai kurie žemaitijos bajorai nelabai noriai rūpinosi įsėjimu, be valstiečių komitetų ir ž. ū. komisijos ėmėsi pastangų, kad ir jie normalų kiekį žiemkenčių išėtų.

Smetonos valdymo laikais niekas neragino sėjos darbų tvarkingai atlikti. Todėl buvo daug nerūpestingų bei neišgalinčių valstiečių, kurie apsedavo javais mažą dalį lauko, o kiti — likdavo dirvonais. Štai, kad ir Jarutis, Šilių km., Mažeikių apskrityje, tepasėdavo labai mažai: vieną kitą centnerį, o šiemet jo laukai tikrai gražiai žaliuojančiais rugių daigais pasipuošė. Jam, kaip neišgalinčiam, lauką apsėjo kaimynų talka. Rugių sėklą ir župėrį parūpino Židikų rajono agronomas drg. Dailys.

— Ot, dabar tai valdžia. Ji tikrai rūpinasi kaimiečiais. Juk ir anksčiau buvo agronomai, o tačiau jie visai nematydavo, ar mes javus išėjome, ar turime sėklos bei trąšų. Jei-gu neturėjai sėklos — nepasėjai, tai

žinok, kad tikrai būsi be duonos, niekas tavim nesisielojų. Gi šiemet jau visai kitaip. Štai mano kaimynui Jaručiui ne tik visus rugius išėjo, bet dar ir župeriu storokai apibėrė. Veizėk, kokie, net tamsiai žali rugiai, — sako Uba ir pirštų parodė į savo kaimyno Jaručio žaliuojančių rugių plotą.

— Šiemet turėsime kiek mažiau pašarų, tačiau aš nesiskundžiu, kaip nors išsiversime, — pasakojo tas pats valstietis, vežinas mane toliau.

Ir iš tikrųjų, esant sausai šių metų vasarai, blogai užderėjo dobilų ir pievų šieno derlius. Jų žemaičiai žymiai mažiau parvežė į klojimus. Šių pašarų nepritekliai užpildyti surenkami, kad ir prastesni, tačiau gyvulių ėdami augalai.

Nuo spalio pradžios, pagerėjus orui, kas tik gyvas, visi žemaičiai išskubėjo į laukus paskutinio šių metų derliaus — bulvių nurinkti. Prieš kasdami jas, kiekvienas tvarkingai nupiauna bulvienojus ir juos sudeda ant žaiginių. Ir bulvienojai bus nebologas pašaras. Kadangi juos nelengva išdžiovinti, tai kai kurie valstiečiai, kaimionams patariant, bulvienojus raugina. Jie rauginami sudedant į duobes, kurios iškastos aukštesnėse vietose, kad nepri-

sisunktų vandens. Bričkienė, Petraičių km., labai tvarkingai visus bulvienojus užraugė.

Daug kur teko matyti kasant bulves, visur jos yra gražiai išaugusios, didelės. Tat valstiečiai tikisi, kad ir gyvuliams jų galės duoti pakankamai. Daržovės, pašariniai runkeliai taip pat neblogi. Jau rengiamasi ir juos nuo laukų nuimti.

Paskutiniams laukų derliaus darbams besibaigiant, nors ir rudenėjanti saulutė, bet dar įkaitina dirbančiuosius, tačiau jie ir prakaity braukdami dabar nesiskundžia, nes daug mažesnių bei kumečių ši rudenį gauna po kelis ha žemės. Todėl jie dirba kiek tik išgalėdami, kad pakeltų darbo našumą ir nors tuo atsidėkotų LTSR vyriausybei ir didžiajam Stalinui už suteiktus žemės hektarus. Tų hektarų derlių ir anksčiau reikėdavo nuvalyti ir prakaity aplaistyti, tačiau jis atitekdavo dvarponiui bei bajorui.

Daugelis mažesnių valstiečių atitrukdami nuo derliaus nuvalymo darbų, dar aktyviai talkininkauja matininkams, baigiantiems dvarų laukų sklypavimą. Tat dabar žemaičiuose žmonės dirba intensyviai ir džiaugiasi, kad gražiai sužaliavę žiemkenčių plotai atneš jiems ir visai tėvynei gero derliaus.

P. Š.

Valstiečiai pageidauja paskaitų

Ariogala, Kėdainių apskr. Spalio 6 d. Kompartijos skyrius surengė valstiečiams paskaitą, kurion atsilankė apie 300 žmonių. Pašto virš. drg. Bivainis nušvietė valstiečiams buvusią sunkią jų būklę ir iš laikraščių iškarpų paskaitė apie Tarybų vyriausybės atsiėktus didžiulius laimėjimus, pakeliant darbininkų ir valstiečių gerbūvį.

Visuomenė pageidauja, kad daugiau būtų surengta panašių paskaitų valstiečiams.

Ant. Gabšys

Komjaunimas veikia

Ariogala, Kėdainių apskr. Spalio mėn. 7 d. Komjaunimo skyrius buvo sušaukęs susirinkimą, į kurį atsilankė 34 nariai ir keli jaunuoliai.

Skaitė referatą, „Ką Tarybų valdžia davė Lietuvos darbo žmonėms“. Be to, drg. M. Šeras papasakojo, kad komjaunuoliai turi šviestis ne „robaksuose“ o skaitydami laikraščius, lankydami paskaitas ir kitus kultūringus susirinkimus.

Per švietimo vadovą A. Strazdavičių 22 nariai užsiprenumeravo „Kom. Tiesą“. Taip pat nutarė kas pirmadienį ir penktadienį šaukti susirinkimus ir prašyti kompartijos, kad greičiau įsteigtų skaityklą, kurios projektas jau yra paruoštas.

Ant. Gabšys

Valstiečiai kelia ūkį

Utena. Pakalnių apylinkės valstiečiai šiemet dvigubai daugiau pasėjo žiemkenčių ir baigia suarti pavasario sėjas laukus. Nenorėdami mažinti gyvulių, valstiečiai stengiasi kuo daugiau pasigaminti žiemai pašaro. Nupiovę bulvienojus, džioviną žaginiuose ir žarduose. Gyveną arčiau prie valstybinių miškų, prisivežė iš miško žolės, kurią suvartoja pašarui. Daug valstiečių praktikuoja gyvulių, ypač kiaulių pakratų laibesnes, smulkiai sukapotas, eglė šakas.

Koresp. J. Si-das

Naujos nuotaikos

Joniškis, Šiaulių apskr. Plačiu tempu vyksta žemės tvarkymo darbai. Pavyzdžiui, Svirplių dv. centras, priklausęs A. Vacbergui, turis apie 90 su virš ha, buvo sutvarkytas per 1 dieną. L. Lopo ir J. Šidlaus ūkiai Tautginių km. bendrai apie 110 ha irgi sutvarkyti per 1 dieną. Dirbama sparčiai. Gaunantieji žemės džiaugiasi, kad turės kur atsipirti, nereikės vargo vargti svetimiams. Stengiamės greičiau ir iki vieno grūdo nuvalyti laukus. Žinoma, kad dirbam sau, savo draugams darbininkams, o ne kapitalistams — išnaudotojams.

J. Lapinskas.

Valstiečių pageidavimai

Pikeliai, Mažeikių apskr. Pikelių miestelis jau ne taip mažas, yra keli šimtai gyventojų, bet gatvės rudens metu tiesiog neišbrendamos. Vaziuotai dar gali šiaip taip išvažiuoti, bet pėsčias, tai vos, vos teišbrisi. Valstiečiai nori, kad miestelio gatves atitinkamos įstaigos imtų tvarkyti.

Bloga Pikelių miesteliui ir apylinkėi be medicinos gydytojo ir vaistinės. Gydytojas už 15 kilometrų, vaistinė už 7 km. Nelaimės atveju kol prisišauki gydytoją, praeina gero kailio laiko. Vaistinė Pikeliuose buvo, bet išsikėlė į Lūšę. Valstiečiai labai norėtų, kad Pikeliuose būtų gydytojas, o taip pat ir vaistinė.

Be to, valstiečiai pageidauja ir skaityklos, kur jie galėtų praleisti ilgus rudens vakarus ir tuo pačiu plėsti savo žinių akiratį.

Vyt. Š.

Dirbam

Daunorava, Šiaulių apskr. Seniau buvęs apsnūdęs kraštas, dabar, suplėšęs Raudonajai vėliavai, smarkiai atgijo. Įsisteigė Kompartijos kom., žem. ūkio darb. ir tarnautojų profsąjunga, Lietuvos liaudies pagalbos s-gos skyrius ir dabar organizuojami komjaunuoliai.

Visos organizacijos tarp savęs labai gražiai bendradarbiauja — dirba išvien. Pav. Spalio 6 d. Kompartijos surengtam vakare Liet. liaud. pag. s-gos skyr. sekretorius drg. Rimkus padėklavo savo kūrybos eilėraščių, o drg. Jasaitis, Jasaitytė ir Rimekaitė padėklavo kitokių socialistinių eilėraščių. Tikimės, kad greitai laiku dar daugiau draugų susipras ir stos į tą darbo barą, kurį mums rodo drg. Stalinas.

J. Lapinskas

Valstiečiai džiaugiasi stambiosios privatainės prekybos nacionalizavimu

Kavoliai, Rokiškio apskr. Valstiečiai sužinoję dar vieną darbo žmonių laimėjimą — privatiųjų prekybos įmonių nacionalizavimą, nepaprastai nudžiugo, kad tuo panaikinama prekybininkų-lupikų daroma valstiečiams skriauda.

Valstiečiai pageidauja, kad būtų greitai ir visos privatainės prekybinės įmonės nacionalizuojamos, nes privatiųjų prekybinių įmonių savininkai, ypač šiuo laiku, kelia kainas ir labai sunkina pardavimo sąlygas.

G-k

Iš Alytaus statybininkų profsąjungos ir darboviečių komiteto veikimo

Alytaus Saratovo statybai prasi-dėjus, Alytaus statybininkų profsąjungos ir darboviečių komitetas, LKP Alytaus komitetui padedant ir statybų inžinieriams, inspektoriams bei administracijai bendradarbiaujant, per metus ir susirinkimus pradėjo aiškinti darbininkams darbo našumo reikšmę, kas ir sukėlė Alytutę stachanoviečių judėjimą. Pirmieji stachanoviečiai buvo mūrinkai. Tačiau, mūrinių pavyzdžio paskatinti, sujudė ir kitų sričių specialistai, kaip pvz. staliai, kurie darbo našumą pakėlė ligi 300% ir stengiasi tas normas išlaikyti. Statybos darbininkų patogumui minėtas komitetas savo lėšomis įsteigė darbo vietose 4 valgyklas ir 2 krautuves, kurios aptarnauja darbininkus čia pat vietoje; įrengė radiją, pristato dienraščius ir kt. Minėto komiteto iniciatyva įsteigta vežikų sekcija, kurios nariai savo noru įnešė į savišalpos fondą po 5% savo uždirbtų pinigų. Fondo pinigais šelpiami nukentėjusieji vežikai, kuriems, pvz., krito arklys, sudužo vežimas ir pan.

Alg. Valavičius.

Išleido laikraštį „Dzūkų Tiesą“

LKP Alytaus komitetas išleido savo organą, 6-šių puslapių laikraštį „Dzūkų Tiesą“ 1 nr. Laikraštėlis spausdintas šapiografu, viršelis papuoštas LTSR herbu ir atrodo gana dailiai. Tai bene pirmas LKP provincijos komiteto laikraštis.

Alg. Valavičius.

Ukmergės apskrities valstiečių džiaugsmo mitingas

Žemės dalinimo proga, Ukmergės apskrities miesteliuose ir bažnytkaimiuose įvyko daug mitingų. Želvoje surengtame mitinge dalyvavo daugiau kaip 500 valstiečių, Kavarske — 300, Bukonyse — 1000, Pagirye — 1000, Balninkuose — 300, Kurkliuose — 1500, Giedraičiuose — 300, Širvintuose — 300, Gelvonyse — 500 ir Pašilėje — 100. Artimiausiu laiku mitingų laukiama ir kitose apskrities vietose.

Mitingus rengia Ukmergės apskrities kompartijos komitetas.

Al.

Laukiame kultūros kampelių

Utena. Apylinkėje yra kaimų, kurie neturi nė vieno radijo priimtuvo. Svarbesnėmis bei istorinėmis dienomis radijo pasiklausyti valstiečiai eina 8—10 kilometrų, kas sugaišina daug brangaus laiko. Valstiečiai laukia juo greičiau įsteigiant kultūros kampelių, kuriuose galėtų pasiklausyti radijo, pasiskaityti knygų ir laikraščių.

J. Si-das

Įsteigta meno brigada

Anykščiai. Vietos Kompartijos ir Komjaunimo iniciatyva įsteigta meno brigada. Organizuojama pučiamųjų instrumentų orkestras, choras, tautiškų šokių šokėjų grupė ir vaidybos sekcija.

Pranelis

Žemaitijoje darbas verda

Akmenė, Mažeikių apskr. Žiemkenčių sėja pirmiausia prasidėjo ir pasibaigė Akmenės apylinkėje. Didesnė pusė valstiečių jau baigė kasti bulves. Ražienos irgi sparčiai ariamos. Kiti valstiečiai valo nuo laukų akmenis; pila į krūvas ir duobes. Pažymėtina, kad kuliamosios mašinos bei motorai smarkiai dūgia ir Akmenės apylinkėje visai mažai dalelė tėra tokių, kurie vasarą jaus dar neiškūlė. Smetonos režimo laikais ši apylinkė kažkodėl su darbais būdavo apsnūdusi, bet dabar ūkininkai tiesiog lenktyniauja.

V. Vasiliauskas.

Vyksta socialistinė statyba

Kretinga. Mieste grindžiamos kelios gatvės. Katkevičiaus gatvė praplatinama ir ištiesinama, nugriau-nant didžiulę mūrą ir akmenų sieną, kurią buvo užsitvėrę vienuoliai pranciškoniai. Ši siena statyta senais laikais, greičiausia, vergų — baudžiauninkų rankomis. Buvusioje nenaudojamoje ir apleistoje miesto žvyruobėje įrengiamas sporto stadionas. Vykdomi žemėtvarkos darbai ir šlaitų velėnavimas. Darbai vyksta ir prie plento Kretinga — Palanga tiesimo.

Daug darbininkų dirba prie naujai tiesiamo plento Rietavas—Sven-tosios uostas. Be to, labai plačiu mastu ir smarkiu tempu Kretingos apylinkėje vykdomi akmens skaldos ir gamybos darbai. Dalis darbininkų jau dirba miškuose, prie kirtimo ir kelmų rovimų darbų. Tenka pažymėti, kad Kretingos apylinkė gausiai turtinga lietuvišku granitu — akmenimis. Šį turtą kultūvavus, būtų daug vertingos statybinės medžiagos. Ir, be to, nuvalius nuo laukų akmenis, daug nenaudojamos žemės virstų gražiausiomis ir derlingiausiomis dirvomis.

Darbininkai vykdomais darbais patenkinti. Į tolimesnes darbo vietas, darbininkai už nedidelį atlyginimą vežami sunkvežimiais. Į darbą ir iš darbo darbininkai grįžta linksmi ir patenkinti, dainuodami naujai liaudyje prigijusias Tarybų dainas.

Alfonsas Miltakis.

Keliamas žemės našumas

Zarasai. Baigę valyti laukus, valstiečiai renka akmenis ir kerta krūmokšnius. Daugelis susidomėję pelkynų sausimu, jų išarimu ir užsėjimu pašarinėmis žolėmis, nes mato, kad seniau sukultūrinti pelkynai davė labai gražaus pašaro. Daugumas valstiečių, prieš suardami, skuta ražienas.

J. Tal.

Reikėtų bibliotekos

Salos, Rokiškio apskr. Šis bažnytkaimis nedidelis, bet valstiečiai gan susipratę. Daugelis skaito net dienraščius. Tad pageidaujama, kad prie Salų žemesn. žemės ūkio M-las būtų įsteigta biblioteka, kuria galėtų pasinaudoti mokiniai, apylinkės jaunimas ir valstiečiai.

Šlamutis.

UŽSIENIO GYVENIMO APŽVALGA

Vokietijos Anglijos oro karas

Vokiečių pranešimai

BERLYNAS, 12 (TASSAS). Vokiečių telegramų agentūra praneša, kad vyriausiosios vokiečių kariuomenės vadovybės paskelbtą komunikatą:

„Nuestos vakar į Londoną iš lengvųjų bombonešių eskadrių bombos padarė didelės žalos miesto srityje. Susidarę kai kuriose vietose ugnies židiniai dėl bombardavimų virto didžiuliais gaisrais. Daug vidutinio ir stambiaus kalibro bombų taip pat sukėlė didelių gaisrų toje srityje, kuri yra tarp Temzės upės įlankio ir Leighton. Buvo pastebėti bombų sprogimai Battersey parke ir Temzės krantuose. Smarkiai bombarduoti buvo uostų ir pramonės rajonai Birkenheade (Liverpoolio sritis) ir Manchesteryje. Keli dideli gaisrai buvo pastebėti tarp Stanley uosto ir Kanados dokų. Buvo pastebėta, kad kelios bombos krito tiesiai į Bootlio dokus (Liverpoolio srityje). Dokai ėmė liepsnoti. Daug kartų buvo pulsti taip pat geležinkelio įrengimai ir keliai pietų Anglijoje. Vokiečių aviacija taip pat sėkmingai bombardavo karo dirbtuves ir karinės pramonės įmones vidurio Anglijoje ir Skotijos rytų pakraštyje. Svarbios karinės dirbtuvės, esančios rytų pakraštyje, visiškai sudegė.

Naktį tolimojo šaudymo pabūklai apšaudė prie Doverio pakraščio plaukusį anglų laivų būrį ir jį išsklaidė.

Į pietus nuo Hebridų salų numesta bombų ir kitų laivų būrį, plaukusį stipriai saugomą. Du laivai buvo tiek apgadinti, kad nebegalėjo plaukti toliau. Vienas povandeninis vokiečių laivas nuskandino tris laivus, kurių bendras talpumas siekė 21.000 tonų ir kurie plaukė bendrame laivų būryje.

Naktį anglų aviacija puolė daug įvairių Vokietijos vietų. Dėl bombardavimo yra daug žmonių aukų. Padaryta didelės medžiaginės žalos. Šiaip priešas pasitenkino naktiniais puolimais, nukreiptais prieš Vokiečių įlanką ir šiaurės Vokietijos jūros pakraštį. Naktį į spalį 11 d. nedidelis anglų karo laivyno dalinys mėgino apšaudyti Cherbourgą. Po trijų minučių vokiečių pakrančio artilerijos ugnis privertė jį pakeisti plaukimo linkmę.

Vakar priešas neteko 13 lėktuvų, iš kurio skaičiaus 10 lėktuvų buvo numušta oro kovoje, o 3 buvo numušti zenitinės artilerijos. Vokiečių aviacija neteko vieno lėktuvo.

BERLYNAS, 12 (TASSAS). Vokiečių telegramų agentūra praneša iš Koelno, jog pastarosiomis naktimis anglų lėktuvai vėl pakartotinai bombardavo vokiečių miestus, ypač tuos, kurie yra Reino provincijoje. Yra daug užmuštų ir sužeistų.

Naktį į spalį 10 d. į Duesseldorf miesto priemiesčius buvo numesta fugasinių bombų, tiek suardžiusių kelis namus, kad juos teko nugriauti. Užmuštas vienas žmogus. Kitame Duesseldorf priemiesčio rajone taip pat sugriautas vienas namas. Žuvo vienas žmogus. Naktį į spalį 11 d. anglų lakūnai vėl puolė Duesseldorfą, tačiau bombos krito į kapines. Vieniame priemiestyje naktį į spalį 10 d. buvo bombarduoti kvartalai, esą toli nuo pramonės įmonių. Daugiau ar mažiau apgriauta 30 namų. Gerokai nukentėjo taip pat vienas kaimas, esą netoli Koelno. Keli prieš lėktuvai, įsiskverbę naktį į spalį 11 d. ties vidurio Vokietiją, numetė Leipzige dvi fugasines bombas ir pramonės kvartalus. Magdeburgo miesto centre visiškai sugriauti du namai ir padaryta rimtos žalos penkiolikai kitų namų. ELTA.

BERLYNAS, 12 (TASSAS). Vokiečių telegramų agentūra praneša iš Amsterdamo, jog naktį į spalį 11 d. miestą vėl buvo puolę anglų bombonešiai. Olandų telegramų agentūra paskelbė, jog bombos krito daugiausia į gyvenamuosius namus. Civilinių gyventojų tarpe 13 žmonių buvo užmušta, 19 — sunkiai sužeista ir 37 — lengvai sužeisti.

Anglų pranešimai

LONDONAS, (TASSAS). Anglijos aviacijos ministerija pra-

neša, kad spalio 10 d. stiprūs anglų bombonešių daliniai per Šiaurės jūrą buvo nuskrudę į Vokietiją. Apie 8 val. vakaro į Wilhelmshaveno uosto dokus buvo numesta didelio kalibro bombų. Puolimas tęsėsi dvi valandas. Anglų bombonešiai buvo apšaudomi stiprios zenitinės artilerijos ugnies ir jie buvo priversti skristi aukštai. Tuo pačiu metu buvo bombarduoti ir kiti turintieji didelės strateginės reikšmės vokiečių uostai. Čia anglų aviacija buvo sutikta taip pat stiprios zenitinės artilerijos ugnies. Nežiūrint to, buvo numesta daug bombų, kurios sukėlė du didelius gaisrus. Gaisrų pašvaistės buvo matomos iš jūros už 70 mylių. ELTA.

NIU JORKAS, 12 (TASSAS). Laikraščio „New York Post“ korespondentas praneša iš Londono, jog į Liverpoolį kasdien atgabunami tūkstančiai tonų įvairių prekių ir maisto produktų, nežiūrint to, kad paskutiniųjų dešimties savaitių metu šis miestas buvo 145 kartus pulstas lėktuvų. Žmonių aukų skaičius yra nežymus, nors miestas tik dabar baigia statyti didžiąją slėptuvių dalį lūšnelėse gyvenantiems priemiesčių gyventojams. Labai žymiai nukentėjo darbininkų kvartalai, esą Mersey upės srityje, taip pat, kaip ir East—Endo rajonas Londone. Neutralityjū valstybių konsulai Liverpoolyje pareiškia, jog Anglija turi pakankamą prekybinių laivų skaičių ir šiuo metu sudaro, įgulas naujų laivų, kurie bus artimiausiu laiku įsigyti. Baigdamas korespondentas pažymi, jog trumpai atsilankęs stambiausiose pramoniniuose Anglijos centruose jis įsitikino, jog anglų pramonė labai nežymiai tenukentėjo nuo bombardavimų, nors daug

Anglai atgabeno kariuomenės dalinius į Malta

NEW YORKAS (TASSAS). Laikraščio „New York Herald Tribune“ korespondentas iš Aleksandrijos praneša, kad stambūs anglų Viduržemio jūros karo laivų daliniai, lydimi minininkų, sėkmingai atgabeno britų kariuomenės į Malta,

Kanada gamina daug ginklų Anglijai

Nju-Jorkas, 12 (TASSAS). Agentūros „Canadian Press“ Otavos korespondentas praneša, kad Kanados karo dirbtuvės dabar gamina daug ginklų anglų laivynui. Kanadoje yra speciali karinė misija, kuriai vadovauja admiralas Evansas. Evansas pareiškė, kad staklių trūkumas sulauko dirbtuvių išplėtimą. Šiuo metu Kanados vandenys bandomi Kanadoje statyti didžiuliai laivai kovai su povandeniniais

J.A.V. aviofabrikuose dirbama po 24 val.

NEW YORKAS (TASSAS). Laikraštis „New York Times“ praneša, kad Jungtinių Valstijų krašto apsaugos ministerio pavaduotojas Petersonas spaudos atstovams pareiškė, kad

Karas Kinijoje

Čungkingas (TASSAS). Centrinėje Kinijoje vietinio pobūdžio karo veiksmai vyksta kai kuriuose Anhuejo provincijos rajonuose. Jangcės upės pietiniame krante, Uchu pietvakarių rajone viena japonų kariuomenės kolona, apie keletas tūkstančių žmonių, puolė Fančeno rajone, kur dabar vyksta smarkūs mūšiai.

Centrinėje Anhuejo provincijos dalyje kinų kariuomenė puolė Chefeį ir eilę kitų vietų. Provincijose Čecziano ir Hanczojo japonų kariuomenės būrys apie 1000 žmonių pasistūmė pietų linkui ir užpuolė miestą Linaną, kuris tuo pačiu metu buvo bombarduotas japonų aviacijos. Kovos vyksta miesto apylinkėse.

Šiaurinėje Kinijoje spalio 5 d. Kinijos partizanai Sučozo apylinkėse užminavo Nankino — Šanchajaus geležinkelio liniją. Vienas ja-

lyje rajonų padaryta gerokos žalos.

LONDONAS, 12, (TASSAS). Reuterio agentūra praneša, kad spalį 11 dieną didieji vokiečių artilerijos pabūklai nuo prancūzų kranto šaudė į Duvro sritį. Anglų kranto artilerija atsakė taip pat ugnimi. Kanonada truko kelias valandas. Anglų bombonešiai smarkiai bombardavo vokiečių artilerijos pozicijas. Baterija, pastatyta Kalė srityje, parėmė vokiečių baterijų veikimą Gri Ne iškyšulyje. Iš patrankų buvo šaudoma kas trys minutės. ELTA.

LONDONAS, (TASSAS). Anglijos karo laivyno ministerija paskelbė tokį komunikatą: „Karališkojo laivyno didieji ir lengvieji laivai naktį į spalį 11 dieną bombardavo prieš užimtą Šerburgo miestą, kur oro žvalgai buvo pastebėję suburtus prieš laivus. To žygio pasisekimą labai patikrino anglų aviacija, padėjusi karo laivams tiek žvalgybiniais skridimais, tiek prisidėjimu prie veiksmų. Mūsų laivų patrankų salvės buvo tiesiog nukreiptos į taikinius. Dėl to buvo sukelta didelių gaisrų, kuriuos iš mūsų laivų, grįžtančių atgal, buvo galima matyti 65 kilometrų tolyje. Mūsų laivai nesutiko pasipriešinti iš priešų pusės nei tada, kada artinosi prie tikslo, nei bombardavimo metu.“

Toliau komunikate nurodoma, kad grįžtančius anglų laivus smarkiai apšaudė vokiečių kranto baterijos, tačiau jokių nuostolių jiems nepadarė. ELTA.

NIU-JORKAS, (TASSAS). „United Press“ agentūra praneša, kad anglų lėktuvai bombardavo Džibuti-Adis Abeba geležinkelį. Išstisa eilė stočių ir kai kuriose vietose geležinkelio linija buvo sunaikinta. Judėjimas šiuo geležinkeliu sustojo. ELTA.

nors italai juos puolė iš oro. Korespondentas priduria, kad, plaukiant į Malta, buvo gautas pranešimas, kad italų karo laivai yra visai netoli, tačiau tie laivai nuo puolimo susilaikė. E.

laivais. Šitie laivai patruliuos išilgai Kanados krantų.

Kanados karo tiekimo ministeris pareiškė, kad užsakyta šeši mininiai laivai, kurių vertė siekia 3.600.000 dolerių. Tralerius statys Kanados Vickerso firma ir kitos Toronto ir Vankuverio firmos, iš viso šiuo metu Kanadoje statomi 34 mininkai ir kelios dešimtys kitokių smulkių karo laivų Kanados ir Anglijos laivynams. ELTA.

visiems aviacijos fabrikams yra įsakyta dirbti 24 valandas į parą. Darbo pailginimas įvestas tikslu aviacijos gamybą padidinti iki maksimumo. ELTA.

ponų karinis traukinys buvo sušprogdintas. Daug aukų buvo japonų kariuomenės tarpe. Buvo sunaikinta daug ginklų ir amunicijos. Pietų Kinijoje Nannin-Fuano rajonuose, Guansio provincijoje, vyksta pavieniai susidūrimai. ELTA

Niu-Jorke gyvenančių kinų demonstracija

NIU JORKAS, 12 (TASSAS). Laikraštis „Daily Worker“ praneša, kad spalį 10 d. Niu Jorke kinų kvartale įvyko didelė kiniečių demonstracija, skirta 29 metų sukaktuvėms nuo monarchijos nuvertimo Kinijoje. Demonstracijos dalyvių tarpe buvo pravešta rinkliava kinų kariuomenei paremti fondui. Laikraštis nurodo, kad Niu Jorke gyvenant kinai jau pasiuntė į Kiniją daugiau kaip du milijonus dolerių, surinktu į kovos su Japonija fondą.

Padėtis prancūzų Indokinijoje

Čunčinas, TASSAS. Paskutinėmis žiniomis, Haifonge jau išlaipinta 36.000 japonų karių. Japonų kariuomenės išlaipinimas ir toliau tebevyksta. Dalis japonų kariuomenės perkelta į Hanoją. Netoli Hanojaus yra 600 japonų karių, saugojančių aerodromus. Toks skaičius numatytas prancūzų — japonų susitarime. Bendras skaičius japonų karių, kurie bus išlaipinti prancūzų Indokinijoje, nėra žinomas. Vis dėlto, patikimomis žiniomis, prancūzų — japonų susitarimas leidžia išlaipinti prancūzų Indokinijoje tokį japonų kariuomenės skaičių, kuris nebūtų didesnis už pusę vietinių prancūzų Indokinijos karinių pajėgų. Kadangi prancūzų Indokinijos kariuomenė susideda iš 100.000 vyrų, tai japonai turi teisę išlaipinti prancūzų Indokinijoje ne daugiau kaip 50.000 karių.

Be 36.000 Haifonge išlaipintų karių, keli tūkstančiai japonų karių peržengė sieną prie nenumatyto susitarime Lansonos punkto (prie kinų Guansio provincijos ir prancūzų Indokinijos sienos). Tame punkte buvo sutelkta iš viso apie viena japonų kariuomenės divizija. Kokia dalis peržengė sieną — nenustatyta. Japonai dar papildomai išsidėrėjo du aerodromus prancūzų Indokinijoje. Pagal susitarimą, jiems buvo leista naudotis aerodromais trijuose prancūzų Indokinijos punktuose, tame skaičiuje — Hanojuje ir Lansone. Dabar japonai papildomai gavo vieną aerodromą Laokane (prie prancūzų Indokinijos ir Junnaniao provincijos sienos) ir kitą — nenustatytoje vietoje prie Birmos sienos. ELTA.

Vokiečiai neigia kariuomenės pasiuntimą į Rumuniją

BERLYNAS, TASSAS. Vokietijos užsienių reikalų ministerijos atstovas spaudos atstovams pareiškė, kad pasklidę gandai apie vokiečių kariuomenės pasiuntimą į Rumuniją yra neteisingi. Į Rumuniją yra nusiųsta vien tik vokiečių karininkų-instruktorių, kurie instruktuos rumunų kariuomenę, ir pavyzdinių vokiečių kariuomenės dalinių

taip pat apmokymo tikslais. ELTA. LONDONAS, X. 10. TASSAS. Reuterio agentūra praneša, kad Anglijos diplomatinis atstovas Rumunijoje patarė visiems anglams nedelsiant išvykti iš Rumunijos. Visi Anglijos piliečiai iš pagrindinių naftos sričių jau yra išvykę. Būka- rešte pasilikę anglai išvyks artimiausiomis dienomis. ELTA.

Prasidės Švedijos-Vokietijos ūkinės derybos

STOKHOLMAS (TASSAS). „Svenska Dagbladet“ praneša, kad lapkričio mėnesio pradžioje Berlyne prasidės naujos ūkinės Švedijos Vokietijos dery-

bos. Derybose bus aptarti klausimai, susiję su Švedijos prekyba tarp Švedijos ir Vokietijos užimtų kraštų. ELTA.

Peru valstybė užėmusi eilę Ekvadoro miestų

Niu Jorkas, TASSAS. „United Press“ agentūra praneša, jog Peru valstybės kariuomenė užėmė eilę miestų Ekvadoro valstybės pasienyje, Orientoso srityje. Ekvadoro vyriausybė nusprendė pasiųsti papildomus kariuomenės būrius į šią sritį. Agentūra praneša, jog Ekvadoro valstybės senatas sušaukė slapta posėdį, kai senato krašto apsaugos komisijos pirmininkas pareiškė, jog atsakomybė už tai, jog nustota beveik trijų ketvirčių visos

krašto teritorijos tenka Ekvadoro valstybės diplomatijai. Komisijos pirmininkas pareikalavo, kad krašto apsaugos ministeris ir užsienių reikalų ministeris paaškindų vyriausybės nusistatymą.

Orientos sritis sudaro didžiulę teritoriją, esančią į rytus nuo Andų kalnyno, kurioje gyvena 100.000 žmonių. Ši sritis yra labai miškinga. Jos klimatas labai drėgnas. Joje gyvena įvairios indėnų giminės. ELTA

Japonų spauda apie Japonijos ekonominius sunkumus

Japonų laikraštis „Asachi“, rašydamas apie įstatymą, kuriuo buvo uždrausta Japonijoje gaminti ir pardavinėti prabangos daiktus, tarp kitko, pažymi: „Dabar net ir vidurinių klasių žmonėms faktiškai neįmanoma nusipirkti savo vaikams naują eilutę ar porą naujų batų. Dabar Japonijoje niekas nenustebęs, su tikės žmogų, kurio drabužiai pasiūti iš skarmalų.“

Laikraštis „Kokumin“, paliesdamas tuos ateities sunkumus, kurie susidarys ryšium su ryžių, plačiai vartojamų prekių ir anglies stoka rašo: „Politikai neturi pamiršti kurtas nepasitenkinimo liaudies tarpe.“

Oficialiais daviniais, šių metų ryžių derlius, palyginus su praėjusiu

metų derliumi, yra 8% mažesnis. Ryšium su tuo vyriausybė jau dabar nutarė įvesti kortelių sistemą ryžiams ir rengiasi griežtai kontroliuoti ryžių vartojimą. Medžio anglis, kuria daugiausia apšildomi japonų namai, bus normuojama po vieną maišą visai žiemai. Anksčiau žiemai vidutiniškai vienam gyventojui išeidavo po septynis maišus akmenų anglies. Nuo lapkričio 1 dienos Japonijoje bus pradėta varžyti pieno vartojimą. Rinkoje vis daugiau atsiranda įvairių gaminių ir prekių pakaitalų.

Laikraščio žodžiais, dabar, pradėjus taikyti įstatymą apie prabangos daiktų pardavinėjimo ir gamybos uždraudimą, atsirado labai daug darbų. TASSAS-ELTA.

TRUMPAI IŠ VISUR

* Reuterio agentūra praneša, kad artimiausiu laiku Anglijoje bus įvestas priverčiamas turto draudimas nuo sugriovimų, kuriuos padaro vokiečių aviacija.

* Nueva Rositoje, Meksikoje, sustreikavo 4.000 darbininkų, dirbusių vienai amerikiečių bendrovei priklausančiose anglies ir cinko kasyklose. Streikas paskelbtas ryšium su bendrovės atsisakymu pasirašyti

naują darbo sutartį.

* Kanadoje gaminama 3.000 tankų, skirtų Anglijos ir Kanados kariuomenėms. Manoma, kad vidutiniškai ir stambieji tankai yra statomi pagal geriausius anglų ir amerikiečių tankų pavyzdžius.

* Anglijos vidaus reikalų ir vidaus saugumo ministeris pranešė, kad Anglijoje dabar yra internuota apie 11.000 vokiečių ir austrų.

Kultūros kronika

POEMA, KURI PATRAUKIA VALSTIETI

Teofilis Tilvytis didelę poemoj „Dičiuje“ humoristiniai apdainavo, kaip Smetonos laikais lietuviški ponai įsigijo dvarelius, pasistatė rūmus, girtuokliavo, o kaimas klimpo į skurdą. Poetas visa tai apdainavo talentingai ir su didele meile kaimo grytelei. Todėl cenzūra poemą nemažai braukė, nors poetas ir pats save cenzūravo, nerašė apie IX fortą — politinių kalinių gyvenimą kalėjime.

A. L.

SALOMĖJOS NĖRIES POEMA.

Išmijoti mūsų lyrikė Salomėja Nėris, be ne seniai „Spaudos Fondo“ išleistas „Poemos apie Staliną“ parašė naują kūrinį — eiliuotą pasaką „Eglė žalčių karalienė“, sukurta žinomos mūsų liaudies pasakos motyvais. Ši pasaka baigiama spausdinti ir šiomis dienomis pasirodys knygų rinkoje trečiuoju LTSR Valstybinės Leidyklos numeriu. Leidinys bus gausiai iliustruotas dail. P. Augiaus — Augustinavičiaus medžio raizinių paveikslais.

IŠPIRKTĄ KNYGĄ

K. Korsakas-Radžvilas per visą reakcijos periodą buvo lietuvių pažangiosios literatūros nenuilstamas kritikas. Jo pirmą kritikos raštų knygą „Straipsniai apie literatūrą“ jau išpirta. Knygoje yra daug dalykų, kuriuos kritikas parašė kalbėdamas smetoniskam kalėjime už revoliucinę veiklą. A. L.

JULIAUS JANONIO MONOGRAFIJA

Antruoju LTSR Valstybinės Leidyklos numeriu šiomis dienomis išėjo iš spaudos P. Mikutaičio parašyta prieš 23 metus tragiškai žuvusio talentingo lietuvių proletaro poeto Juliaus Janonio (Vaidylos Ainio) monografija „Juliaus Janonio gyvenimas ir kūryba“. Tai iš viso pirmą kartą rimta ir išsami literatūrinė studija apie populiarinio, smetoniniais laikais iš mokyklų ujamą, dainiaus gyvenimą ir poeziją, keltant didelį visuomenės susidomėjimą. Knyga 168 psl. su dail. V. Jomanoto pieštu poeto portretu.

J. V. STALINO BIOGRAFIJA

Išeis išsami didžiojo tautų vado Stalino biografiija. Knyga baigiama spausdinti. Išeis gražiu iliustruotu leidiniu 120 psl.

LIUDO GIROS POEMA „STALINO LTSR KONSTITUCIJA“

Neseniai įsteigtoji Lietuvos TSR Valstybinė Leidykla pirmuoju savo leidiniu išleido vyr. kartos rašytojo Liudo Giros naują kūrinį „Stalino LTSR Konstitucija“. Tai Lietuvos Liaudies Seimo atstovo Liudo Giros poema — kalba, pasakyta 1940 m. rugpjūčio mėn. 25 d. posėdyje, Kaune. Poemoje apdainuojami lietuvių tautos vargai praityje ir džiaugsmas užtekėjus Stalino Konstitucijos Saulei. Poema ne tik aktuali, bet ir meniniu atžvilgiu itin vertinga. Leidinys dail. Rimto Kalpoko gausiai iliustruotas, gero be medienos popieriaus ir gražiai išleistas. Tiražas 5.000 egz.

NAUJA K. BOROTOS KNYGA

Valstybinės Leidyklos penktuoju numeriu išeina žinomo poeto — romanisto Kazio Borotos novelių rinkinys „Saulė ant savo pečių parnešti išėjo“, kur įdėtos smetoniskosios reakcijos laikais cenzūros uždraustos novelės. Knygą iliustravo dail. P. Augius — Augustinavičius.

„ŠLUOTA“ PERSIKELĖ

„Šluotos“ redakcija ir administracija iš Stalino pr. Nr. 16 persikėlė į Stalino pr. Nr. 41. Telefonai pasiliko tie patys — „Šluotos“ redakcija tel. 25428 ir Administracijos 29668.

Maisto pram. liaudies komisarijato pranešimas žvejų artelių steigimo reikalu

Naujais socialistiniais pagrindais L. T. S. R. vandenų žvejybą pertvarkant, numatoma ją paversti žvejų artelėmis.

Šiuo metu yra paruošti būtini įstatai ir keli Maisto Pramonės Liaudies Komisarijato artelių organizavimo instruktoriai vyksta į provinciją, kur vietoje paaiškinti žvejams ir padėti artelėms kurtis.

Numatoma teikti informacijas tokia tvarka:

Žvejų susirinkimo vietos Dusetose X. 13 d. 10 val., artelė organizuojama Sartių, Zadoja, Alaušo ir gretimų grupės. Zarasuose X. 16 d. 10 val., Čičiro, Avilių, Imbrado, Zarasų ir kitų gretimų ežerų grupės. Salake X. 19 d. 10 val., Luodžių, Duseto, Dukšto, Svinto, Smalvos, Samavos, Vincavų, ir kitų gretimų ežerų grupė. Dukšte X. 22 d. 10 val., Druškių ežero ūkiui ir gretimoms ežerams. Biržuose X. 15 d. 10 val., Biržų, Marisinavos, Kilučių, Kuklišio ir kitų gretimų ežerų grupės. Panevėžyje X. 18 d. 10 val., Soto, Jurgiškių, Viešintų ir kitų gretimų ežerų grupė. Šiauliuose X. 21 d. 10 val., Rekyvos, Šiaulių, Tytuvėnų rajono ir kitų gretimų ežerų grupė. Telšiuose X. 24 d. 10 val., Germonto, Masčio, Platelių, Plinkšių, Sedos ir kitų gretimų ežerų grupė. Varniuose X. 27 d. 10 val., Biržulio, Lukšto, Stervos, Paršo ir kitų gretimų ežerų grupė. Ukmergėje X. 30 d. 10 val., Šventosios upės Jonava — Kovarskas. Kėdainiuose XI. 2 d. 10 val., Nevėžio upės nuo santakos ligi pat aukštupio. Dauguose X. 14 d. 10 val., Daugų, Nedzingės, Ilgio, Varėnos rajono ežerų ir kitų gretimų ežerų grupė. Meteliuose X. 17 d. 10 val., Metelių, Dusios, Obelijos, Simno, Seirijų, Žuvintų ir kitų gretimų ežerų grupė. Veisiejuose X. 20 d.

10 val., Veisiejų, Ančios, Galstų, Zapsios, Aviršio ir kitų gretimų ežerų grupė. Vievyje X. 23 d. 10 val., Vievio, Anykščių ir kitų gretimų ežerų grupė. Trakuose X. 26 d. 10 val., Galvės, Skaisčio, Akmenos, Papiškio ir kitų gretimų ežerų grupė. Aukštadvaryje X. 29 d. 10 val., Dusmenų, Vilkokšės, Spindžių, Semeliškio ir Onušio rajonų ežerų grupė. Vilkaviškyje XI. 2 d. 10 val., Pacėžių ežero ir kitų gretimų ežerų grupė. Seredžiuje XI. 4 d. 10 val., Nemuno upei Jurbarkas — Vilkija. A. Panemunėje XI. 7 d. 10 val., Nemuno upei Prienai — Vilkija. Alytuje XI. 10 d. 10 val., Nemuno upei Prienai — Varviškės. Jonavoje XI. 13 d. 10 val., Neries upei Paneriai — Kaunas. Dukšte X. 25 d. 10 val., Dytos ežero ir gretimų ežerų grupė. Palušėje X. 14 d. 10 val., Lušų, Dringių, Balosos, Eišetos, Stirnių ir kitų gretimų ežerų grupė. Inturkėje X. 17 d. 10 val., Lakajų, Kerštojų, Išnorų, Siesarties ir kitų gretimų ežerų grupės. Dubingiuose X. 20 d. 10 val., Dubingų, Žvernos, Bulosos ir kitų gretimų ežerų grupė. Anykščiuose X. 23 d. 10 val., Rubikių, Svedasų ežerų, Salų ir kitų gretimų ežerų grupė. Nemenčinėje X. 26 d. 10 val., Neries upės Santaka B.S.S.R. siena.

Aukščiau nurodytose vietose ir nurodytomis dienomis kviečiami žvejų susirinkimui. Kad negaišinti visiems žvejams brangaus laiko, patariama, kur tas bus galima, rinkti ne mažiau penkis atstovus ir juos siųsti į nurodytas vietas.

Patalpas susirinkimams parūpinti yra prašomos vietos savivaldybės, bendradarbiaujant su vietine milicija ir vietiniais žvejais.

MAISTO PRAMONĖS LIAUDIES KOMISARIJATAS

Pranešimai

VALSTIEČIŲ MERGAIČIŲ DĖMESIUI

Širvintų Žiemės Žemės ūkio Mokykloje mergaitėms nuo š. m. spalio mėn. 21 d. atidaromas namų ruošos skyrius. Mokslas bus einamas 5 mėnesius.

Į mokyklą priimamos mergaitės nuo 16 metų amžiaus, mokančios gerai skaityti ir rašyti. Norinčios mokyklą lankyti paduoda mokyklos vedėjo vardu prašymą ir prideda pradžios mokyklos pažymėjimą, o jo neturinčios — gimimo metriką.

Mokslas mokykloje veltui. Neturtingoms, bet gerai besimokinančioms bus teikiama mokslo priemonės išgyti pašalpa. Prie mokyklos yra bendrabutis, už kurį mokėti nereikės. Reikalinga atsivežti savo patalinę.

Susisiekiama patogus autobusais: Ukmergė — Vilnius.

Mokyklos Vedėjas

Į NAUJAI STEIGIAMĄ PAJŪRIO (Šilalės v. Tauragės apskr.) 2 METŲ ŽEMĖS ŪKIO MOKYKLĄ PRIIMAMI BERNIUKAI IR MERGAITĖS, nejaunesni 15 m. amžiaus, baigę 4 skyrius pradžios mokyklos. Nebaigę pradžios mokyklų galės lankyti įstojamus egzaminus iš lietuvių kalbos ir aritmetikos. Mokslas prasidės lapkričio mėn. 1 d. Norintieji mokyklą lankyti paduoda mokyklos vedėjo vardu prašymą, pridėdami išėto mokslo pažymėjimus ir gimimo metriką ištrauką. Prašymus siųsti šiuo adresu: Pajūrio pšt., Pajūrio ž. ž. ū. m-lės vedėjui. Mokslas teikiamas veltui.

Mokiniai gyvena mokyklos bendrabuty, labai geroje sąlygoje, nes yra centralinis šildymas, vandentiekis ir elektros šviesa. Už naudojimą bendrabučiu bus imama tik 15 Lt pusmėčiui, bet neturtingieji nuo to mokesčio atleidžiami. Maistas kaštuos tiek, kiek bus suvartota, apie 20—30 Lt mėnesiui.

Mokykloje berniukai bus mokomi gyvulininkystės, žemdirbystės, saskai-

tybos, žemės ūkio statybos, sodininkystės, daržininkystės, paukštinkystės, chemijos, fizikos, bitininkystės, higienos; mergaitės — virimo, kepimo, skalbimo, rankdarbių, siuvimo, audimo, namų tvarkos, higienos, vaikų auklėjimo, gyvulininkystės, paukštinkystės, sodininkystės ir daržininkystės.

Perkelus Rietavo ž. ž. ū. mokyklą į Pajūrį, ten vyksta ir visos III kurso tos mokyklos mokinės.

Atvykstantieji autobusu į Šilalę iš anksto pranešę mokyklai apie savo atvykimą, bus gabenami į mokyklą arkliais nemokamai.

Darbo paieškosimai

Kvalifikuotas vargonininkas ieško tuojau vietos. Kaunas, Viliampolė, pas kun. Jokubauską. 1.

Rimta šeimininkė baigus vidurinę ir ūkio mokyklą, su praktika ir rimtais liudijimais ieško rimtos vietos. Rašyti Valstiečių Laikraščio Administracijai Nr. 12. 2.

Baigęs Zemesniają Žemės ūkio mokyklą, turiu praktikos, ieškau valstybiniam ūky ūkvedžio ar saskaitininko vietos. Kreiptis laišku. Surdegio pšt. ag. paso Nr. 1418523. 3.

Skelbkitės „Valstiečių Laikraštyje“

Išairūs

Parduodu premijojamų obelaičių, kriaušėlių skiepus št. 2—4 lt., atsparių šalčiams vy nuogių vienmečių kelmelių št. 2 lt., obelaičių ir kriaušėlių laukinukus št. 7—15 ct. Raseiniai, Jovaišas. p.

Vertingiausi vaismedžiai, vaiskrūminiai. Mokyt. J. Širvinskis, Skriaudžiai. p.

L. Gauduševičiaus medelinas, Pagardės km. Seda. Parduodu atsparius šalčiams premijojamų obelaičių skiepus št. 2—4 lt. 4.

Vidurinė Sodinininkystės mokykla Vilniuje, parduoda geriausius laukinukus — obelaites, po 12—15 centų. 5.

RADIO

KASDIEN (BE SEKMADIENIO)

Vilnius 5.30 — Iš Kauno. 5.45 — Žinios lenkiškai. 5.50—6.00 — Darbininkams: Profesajungų pranešimai, aktualios dienos žinios, fizikultūros reikalai (liet. ir lenk.). 7.00 — Rytinė muzika. 7.40 — Iš Kauno. 8.30 — Žinios lenkiškai. 8.45—9.00 — Pl. muzika. 11.00 — Darbininkams: profesajungų pranešimai, aktualios dienos žinios, fizikultūros reikalai (liet. ir lenk.). 11.20 — Pl. muzika. 12.00 — Iš Kauno. 13.00 — Vilniaus žinios. 13.30 — Žinios lenkiškai. 16.30 — Iš Kauno. 17.00 — Iš Kauno. 17.20 — Vilniaus žinios. 17.30 — Žinios (lenkiškai). 17.45 — Paskaita politiniais klausimais (liet.): 19.00 — Žinios iš Maskvos (rus.). 19.30 — Iš Kauno. 22.00 — Žinios (lenkiškai). 22.20 — Iš Kauno. 23.00 — Šokių muzika (pl.). 23.30—24.00 — Paskutinės žinios, Internacionalas (rus. iš Maskvos).

Kaunas

5.30—6.00 — Internacionalas, laikas, žinios, pl. muzika. 7.00 — Rytinė muzika (pl.). 7.40 — Gimnastika. 7.55 — Maršas. 8.00 — Žinios. 8.30—9.00 — Pl. muzika. 12.00 — Laikas, žinios. 12.30—13.00 — Dienraščio straipsniai. 16.00 — Pietinė muzika. 17.00 — Laikas, žinios. 19.00 — Žinios iš Maskvos (rus. per Vilnių). 19.15 — Pl. muzika. 19.30 — VK(b)P Istorijos skaitymas. 20.00 — Iš Vilniaus. 20.45 — Dieros apžvalga. 21.00 — Žinios. 22.20 — Žinios. 23.00 — Šokių muzika (pl.). 23.30—24.00 — Iš Vilniaus.

PENKTADIENIS. X. 18.

Vilnius

14.15 — Meninis žodis (rus.). 14.30 — Pl. muzika. 15.00 — Kultūrinė temom (lenk.). 15.15 — Mažoji Vilniaus orkestro pietinis koncertas. 15.45 — Spaudos apžvalga (lenk.). 16.00 — Saksofonu solo. 16.15 — Lietuvių kalbos pamoka. 16.45 — Muzikinis šviesos spektaklis. 18.30 — Aktualioji enciklopedija (lenk.). 18.45 — Dainuoja sol. O. Olgina. 19.00 — Žinios iš Maskvos (rus.). 19.15 — Aktualus reportažas iš darboviečių (lenk.). 21.45 — Meninis žodis. 22.00 — Žinios (lenk.). 22.40 — Tikrieji liaudies sūnūs. 23.10 — Šokių muzika (pl.). 23.30—24.00 — Paskutinės žinios, internacionalas (rus. iš Maskvos).

Kaunas

16.30 — Apie komunistinį manifestą (sk. E. Meškauskas). 17.30 — Pianisto Arturo Rubinšteino įgrojimai

(pl.). 17.45 — Studijuojame LTSR konst. (13 str.). Tarybų Sąjungos respublikų apžvalga, I d. (sk. Simkūnas). 18.00 — Pašnekesiai apie muziką (apie lietuvių liaudies instrumentus). 18.30 — Rusų kalbos pamoka. 18.45 — Darbininkai prie mikrofono. 19.00 — Žinios iš Maskvos (rus.). 19.15 — Sveikatos patarėjai. 20.00 — Literatūrinė apžvalga. 20.15 — „Dainos“ D-jos choro koncertas. 20.45 — Polatinė dienos apžvalga. 21.00 — Žinios. 21.15 — Pusvalandis žydų kalba. 21.45 — Iš Vilniaus. 22.00 — Serenados ir romansai (pl.). 22.20 — Žinios. 22.40 — Iš Vilniaus.

ŠEŠTADIENIS. X. 19.

Vilnius

14.00 — Imperio Argentinos įdainavimai (pl.). 14.15 — Meninis žodis (žyd.). 14.30 — Pl. muzika. 15.00 — Aktualioji radijo valandėlė: „Jų nuodėmės — jūsų pasiaukojimas“ (žyd.). 15.45 — Lietuvių kalbos pamoka. 16.00 — Trombonu solo. 16.15 — Aktualijos (žyd.). 16.45 — Sinding: Siūta a—moll. 17.45 — Studijuojame LTSR konstituciją (13 str.). 18.00 — „Erie melyniosios Dauguvos“ Latvijos T. S. R. žodžio ir muzikos valanda apie kaimyną. 20.00 — V. R.-no simf. orkestro koncertas.

Kaunas

16.00 — Mažoji orkestro koncertas. 16.30 — B. M. Zavadovskis: Mokslas ir religija apie gyvenimą ir mirtį (paskaita). 17.30 — Suaugusių švietimo reikalais (suaug. šviet. d-to informacija). 17.45 — Lietuviška muzika (pl.). 18.00 — Iš Vilniaus. 19.00 — Žinios iš Maskvos (rus.). 19.15 — Panamėje ir sode (vad. Rimkus). 20.00 — Iš Vilniaus. 21.45 — Vaidinimas. A. S. Puškino „Mocartas ir Saljeri“. 22.20 — Žinios. 22.40 — Pl. muzika.

PAPIROSAI

„Draugai“

—GERIAUSI

Išmėginkite

—įsitikinsite!

10 št.—35 cnt.

Valst. Tabako

Fabrikas Vilniuje

Žalgirio miškų urėdijai —
miško gaminimo darbams —
**reikalinga apie
600 darbininkų — kirtėjų.**

Dėl darbo vietos ir sąlygų teirautis šiuo adresu: Žalgirio miškų urėdija, Piniavos paštas, Panevėžio apskr., telefonas Panevėžys 97.

XVII-sios Valstybės Loterijos paskutinę lošimo dieną —

**spalių mėn. 19 d. —
bus traukiami tik
stambūs laimėjimai**

po Lt 500,—, 1.000,—, 2.000,—,
5.000,—, 10.000,— ir 25.000,—.

Lošėjai, kurie išloš pirmose dienose ir norės dalyvauti stambiuju laimėjimų traukime, galės savo laimėtu bilietu pirkti naujus bilietus, kurie dar nebus išėję tiražan. Laimėjimai išmokami grynais pinigais be jokių suvaržymų.

„Valstiečių Laikraščio“ prenumeratoras: metams — 5 litai; pusei metų — 2 litai 50centų; maždaug tiek pat (prisideda nežymi suma už pristatymą) „Valst. Laikraščio“ atsieina ir užsienio prenumeratoriams, užsakantiems laikraštį užsienyje (Vokietijoje, Latvijoje, Estijoje ir kitur) pašto užsakymu, gi siunčiant prenumeratorius pinigų paštu arba juos įmokant administracijai, laikraštis metams kaštuoja: į Latviją ir Estiją — 10 litų, į visas kitas valstybes — 15 litų. Prenumerotis galima tik metams, t. y. nuo sausio mėn. 1 dienos iki gruodžio mėn. 31 d. ir pusmečiui — nuo sausio mėn. 1 dienos iki birželio mėn. 30 d. arba nuo liepos mėn. 1 dienos iki gruodžio mėn. 31 d. Už praėjusį laiką laikraštis nesiunčiamas. Norint pakeisti adresą, jei laikraštis užsakytas administracijai, pašto perlaida arba kreditan, pakeitimo reikalu reikia kreiptis į administraciją, šalia naujojo būtinai nurodant ir senąjį adresą. Jei laikraštis užsakytas pašte be perlaidos, taip vadinamam pašto užsakymu, tai adreso pakeitimo reikalu reikia kreiptis į tą paštą, iš kurio laikraštis buvo gaunamas; tuo atveju paštu už adreso pakeitimą reikia sumokėti 30 centų. Skelbimai: petito eilutė tekste — 2 litai 50 centų ir teksto gale — 2 litai. Siunčiant pinigus paštu perlaida, būtinai atkarpoji žymėti, už ką tie pinigai siunčiami. Už skelbimų turinį neatsakome: Rankraščius redakcija taiso savo nuožiūra ir jų nesaugoja.

Lietūkio pranešimas ūkininkams

Visų Lietūkio skyrių ir kooperatyvų grūdų pirkyklos šiuo metu perka iš ūkininkų ankštinius grūdus ir už pristatytą pirkyklon vieną centnerį (50 kg) grūdų, atsižvelgiant jų švarumo, moka šias kainas:

1. žirnių baltųjų	90% švarumo	Lt 33,—
2. žirnių pilkųjų	95% "	" 26,—
3. mėlynojo lubino	95% "	" 12,—
4. saldžiojo lubino	97% "	" 27,—
5. pupelių	97% švarumo	" 60,—
6. vikių	97% "	ir 90% daig. ..	" 26,—
7. pelišk. 97%	" 90% "	..	" 27,—
8. lęsiukų	95% "	" 26,—
9. seradėl. 90%	" 89% "	..	" 45,—
10. ž. vikių	97% "	82% "	" 45,—

Už sėmenų 50 kg 95% švarumo mokama ūkininkams po Lt 27,—

Už dobitus mokamos ūkininkams šios kainos už 50 kg:

raudonųjų dobitų	96% švarumo ir 85% daigumo	Lt 165,—
švedinių dobitų	94% švarumo ir 85% daigumo	" 185,—
baltųjų dobitų	95% švarumo įskaitant 10% švedinių, 85% daigumo	" 275,—
švedinių ir baltųjų dobitų mišinys (50% šved. + 50% baltųjų)	" 165,—
motiejukų 92% švarumo ir 85% daigumo	" 125,—

Už atvežtų ankštinių grūdų ir dobitų bei motiejukų sėklų trūkstantį švarumą ir daigumą atskaitoma šitiek:

už pirmąjį trūkstantį švarumo procentą — 2% nuo kainos
už sekančius trūkstantus švarumo proc. po 1% nuo kainos
už kiekvieną trūkstantį daigumo procentą po 1% nuo kainos

Snukio ir nagų ligai rimčiausio dėmesio!

Kai kurie ūkininkai įsivaizduoja, kad snukio ir nagų liga ne taip jau pavojinga ir kenksminga, kaip ji aprašoma ir todėl jie nesirūpina apsaugoti savo gyvulius nuo šios ligos. Ligai pasirodžius jų ūkyje, jie nedaro žygių jos plitimui stabdyti ir net nepraneša apie gyvulių susirgimą valdžios pareigūnams.

Kovoti su snukio ir nagų liga labai sunku, kol gyvulių savininkai, neverčiami, bet savo geru noru, savo įsitikinimu nesistengs apsaugoti savo galvijų bandas nuo šios nelemtosios ligos.

Jei kai kurie galvijų savininkai nekreipė dėmesio į snukio ir nagų ligą, tai, mano nuomone, tai galima aiškinti tuo, kad šie piliečiai nepasipatįsta su šios ligos ypatybėmis ir nenumato tų nuostolių, kurie jiems gresia.

Pabandyti nors trumpai tai paaiškinti.

Snukio ir nagų liga pirmomis dienomis pasireiškia labai sunkiai ir kiekvienas sergančio šia liga gyvulio savininkas būna labai susirūpinęs ir vartoja įvairių įvairiausių priemonių ligai palengvinti. Žvilgtelėję tiktai į sergančias karves, pamatysime tokį šurpulingą vaizdą. Galvijai stovi nuliūdę, neėda, perkrite, apsiptoję, iš nasrų driekiasi seilės.

Pražiodžius nasrus, pasirodo liežuvis visas išbertas pūslėmis arba sužalotas žaizdomis; kartais nuo jo nusimauna gleivinė, kaip kokia kojinė. Liežuvis taip skaudus, jog prie jo negalima prisiliesti. Lūpos iš vidaus pusės taip pat pilnos žaizdų arba pūslių ir labai skaudžios.

Tokie galvijai kelias dienas badauja, nes jie negali ēsti.

Tešmenį, ypač spenius, išberia pūslės, kurios melžiant pratrūksta ir sukelia didelį skausmą. Paskui pūslių vietoje atsiveria žaizdos.

Beveik tuo pačiu laiku įsideda tarpnagai ir apynagės. Dėl to kyla didelis skausmas nagose, ir galvijai vargiai gali paeiti. Jie daugiausia guli.

Iš šito trumpo aprašymo aišku, kad sergą snukio ir nagų ligą galvijai yra tikri kankiniai, verti didžiausio pasigailėjimo ir rūpesčio.

Nuo snukio ligos smarkiai nukentia ir gyvulių savininkai, būtent:

1) Sergančios karvės neduoda pieno, persirgusios jo duoda daug mažiau. Kartais nuo išbėrimo kyla spenių arba tešmens uždegimas. Nuo to gali užakti vienas — kitas spenys arba sugęsti tešmuo.

2) Kartais taip smarkiai įsideda tarpnagės arba apynagės, jog net nagos nukrinta, ir galvijai lieka ligotas ilgam laikui.

3) Galvijai, sirgdami snukio ir nagų liga, smarkiai suliesėja, kartais net ir nugaišta.

4) Sergančios veršingos karvės, ervingos avys, paršingos kiaulės dažnai išsimeta.

Jei šie gyvuliai ir laimingai atsiveda, tai jų vaisius labai dažnai nugaišta.

5) Uždėtas ant apręsto ūkio karantinas suvaržo ūkio prekybą ir judėjimą.

Apskaičiuota, kad persirgę snukio ir nagų liga galvijai nustoja vieno trečdaliao ir net pusės savo vertės.

Jei snukio ir nagų liga smarkiai paplistų mūsų respublikoje, tai šis nemalonus reiškinys suduotų ne tik tai kai kuriems ūkininkams sunkiai pakeliamą smūgį, bet ir visą mūsų respubliką sukręstų.

Dėl šios priežasties visi ūkininkai turi susirūpinti kalbamąja liga ir, jai pasirodžius, savo arba svetima ūkyje, reikia ta pačią dieną pranešti valdžios pareigūnams: savo rajono veterinarijos gydytojams, milicijai, savivaldybei.

Tiktai Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos priešai gali ramiai žiūrėti, kaip nelemtoji ūkio ir valstybės ryškė plinta mūsų krašte ir apie tai niekam nepranešti.

Veterinarijos Inspektorius
K. Jašinaskas

Pranešimas

Pakartotinai pranešama, kad ryšium su draudimu nuo nelaimingų atsitikimų kasos išformavimu, visais pašalpų, gydymo ir kitais reikalais prašome kreiptis į vietos ligonių kasas.

Socialinio Aprūpinimo Liaudies Komisarjatas

Paroda apie nelegalią Lietuvos darbininkų kovą

Lietuvos Liaudies Pagalbos Sąjunga ruošia plačią mastu parodą, atvaizduojančią darbininkų kovą nelegaliomis sąlygomis ir LLPS-gos jiems suteiktą paramą.

Visi LTSR piliečiai, turį kokius nors eksponatus arba dokumentus, galinčius įrodyti kovotojų kančias, prašomi prisiųsti turimą medžiagą į LLP S-gos būstinę, Kaunas, Stalino pr. 31b, su smulkiais aprašymais.

Naujo gyvenimo vaga

Dail. D. Tarabildienės piešinyje

Valstiečių komitetų uždaviniai per socialistines lenktynes

Spalio revoliucijos sukurtų minėjimo proga į socialistines lenktynes įsijungė ir valstiečiai. Jau vyksta lenktynės tarp Utenos, Ukmergės ir Kauno apskrčių. Organizuojant šias lenktynes, mūsų partijos organizacijos turi veikti per valstiečių komitetus ir iš jų iškelti nepartinį aktyvą. Svarbu tik, kad mūsų nurodymai valstiečių komitetams būtų konkretūs, tikslūs.

Kokie yra pagrindiniai valstiečių komitetų uždaviniai organizuojant lenktynes?

1) Valstiečių komitetai turi prižiūrėti, kad laukai būtų laiku ir tinkamai apsėti, kad rugienos būtų išartos iš rudens, kad bulvės ir daržovės būtų nuimtos ko stropiausiai ir laiku ne vėliau spalio 30 dienos. Jie turi taip paraginti savo seniūnijos valstiečius, kad pastarieji viską įvykdytų, iš garbingos pareigos ir, kad kiekvienas stengtųsi kuo stropiau ir sąži-

ningiau atlikti pasiimtas pareigas.

2) valstiečių komitetai turi prižiūrėti, kad tinkami veislei gyvuliai nebūtų be reikalo naikinami, paraginti valstiečius, kad jie savo gyvulius gerai prižiūrėtų ir jiems tvartus žiemai tinkamai sutvarkytų, taip pat stengtųsi tinkamai kraukti, kraiką, kuriems galima panaudoti likusias raistuose ir ežeruose žoles, kurias galima tuomet nušienauti, kai užšals.

Reikia stengtis rasti būdų surinkti ko daugiau pašaro, nuimti nuo pievų visą atolą, o taip pat naudoti bulvienojus, juos išdžiovinti ant žaginių, silosuoti daržovių lapus. Nesupratus kaip tą darbą atlikti, kreiptis į vietos agronomą, kuris turi patarti kaip tą darbą atlikti.

3) Valstiečių komitetas turi prižiūrėti, kad visi darbai eitų tvarkingai ir savo laiku paraginti valstiečius, išaiškinti

jiems, kad laiku atlikdami sąją ir nuimdami nuo laukų derlių, jie atneš didelę naudą ne tik sau ir savo vaikams, bet visai valstybei.

Maža to, kad mes patys gerai dirbame, turim žiūrėti, kad ir kiti mūsų kaimynai gerai dirbtų. Jei valstietis pats nesugeba apdirbti savo lauko, valstiečių komitetas turi rūpintis organizuoti talką, brigadą, kuri padėtų jam.

4) Valstiečių komitetai rūpinasi teisingu miško medžiagos paskirstymu, veda sąrašą, kiek ir kam reikia malkų ir statybos medžiagos.

5) Valstiečių komitetas rūpinasi valstiečių kultūriniu gyvenimu, stengiasi organizuoti skaityklas, bibliotekas, išigyti gerų knygų. Tam tikslui valstiečių komitetas ir partijos nariai renka aukas tarp valstiečių.

Valstiečių komitetai rūpinasi organizuoti lenktynes ir tarp atskirų seniūnijų. „Tiesa“

Skiriami milijonai beturčių globai Vilniuje

Vilniaus mieste stengiamasi suaktyvinti socialinę globą. Šiems metams, 1940 biudžete socialinei globai buvo numatyta apie 2 milijonus litų, o 1941 metams projektuojama tiems reikalams skirti net dešimt kartų daugiau. 6.000 šeimų emeritų bus išmokamos pašalpos. Daug lėšų reikia senelių ir vaikų prieglaudoms išlaikyti. Ligi miesto savivaldybei perimant šias prieglaudas, taip pat buvo šelpiamos savivaldybės, tačiau jos priimdavo ne visus, kurie buvo reikalingi globos. Dabar savivaldybė padidino ir pašalpų skaičių, ir jų sumą. Ligi šiol prieglaudų tarnybinis personalas gaudavo labai mažas algas, o dabar jų atlyginimas bus sulygintas su kitų tarnautojų atlyginimu. Taip pat padidintas ir tarnautojų skaičius.

Vilniaus miesto savivaldybės socialiniams reikalams išlaidos padidėjo dar ir dėl to, kad ankščiau būdavo šelpiami ir gydomi tik tie, kurie Vilniuje buvo išgyvenę trejus metus, dabar šelpiami ir gydomi visi tie, kurie tik yra šelpimo ar gydymo reikalingi.

Kaip didelės yra Vilniaus miesto savivaldybės išlaidos socialiniams reikalams, galima spręsti iš to, kad tik globojamų ir šelpiamų asmenų skaičius siekia 30.000. 1940 metais neturtingiems mokiniams šelpti buvo išleista 200.000 litų, o 1941 metams iš viso bus šelpiama net 40.000 neturtingų mokyklinio amžiaus vaikų. Mokyklose yra arti 24.000 mokinių. Atseit, beveik pusė pradžios mokyklų mokinių bus šelpiami įvairiais pavidalais. Lenkų okupacijos

laikais vieno vaiko pamaitinimui būdavo išleidžiama... septyni grošai, o dabar tam pačiam reikalui skiriama 40 centų. Taip pat numatyta nupirkti 5.000 vaikų drabužių ir avalynės. Tam reikalui numatyta išleisti per 1.000.000 litų. Ateinančioms metams projektuojama įsteigti dešimt valgyklų. Šios valgyklos taip pat skiriamos neturtingųjų reikalams, kad jie galėtų pigia kaina maitintis. Valgykloms produktams aprūpinti numatyta vienas milijonas litų.

Vilniaus miesto savivaldybė šiuo metu išlaiko šešerius namus invalidams ir seneliams globoti. Šiose prieglaudose dabar globojama 300 žmonių.

Drg. Belousovas paskirtas TSRS Susisiekimo Liaudies Komisarų pavaduotoju

TSRS Liaudies Komisarų Taryba paskyrė drg. M. J. Belusovą susisiekimo liaudies komisarų pavaduotoju ir įtraukė jį į Susisiekimo liaudies komisarjato kolegijos sudėtį. TASSAS-ELTA.

Eltos direktorium paskirtas drg. L. Šausas

KAUNAS, X. 12. ELTA. Liaudies Komisarų Tarybos nutarimu, LTSR telegramų agentūros „ELTOS“ direktorium nuo spalio 10 d. paskirtas L. Šausas.

Drg. Rotomskis išvyko į Maskvą

Iš Kauno į Maskvą išvyko Lietuvos TSR atstovas prie TSRS vyriausybės drg. Povilas Rotomskis. Jo pareigos bus atstovauti mūsų socialistinės respublikos reikalams TSRS sostinėje.

Drg. Pov. Rotomskis gimęs 1906 m., Zeimelyje, pašto sargo šeimoje. Per Didįjį karą su tėvais gyveno Rusijoje. Grįžęs atgal gimtinę, mokėsi Žagarės vidurinėje mokykloje ir Panevėžio mokytojų seminarijoje. Keletą metų mokytojavo Žagarės miesto pradžios mokykloje. 1928 m. Panevėžyje už komunistinį veikimą buvo suimtas ir kariuomenės teismo nuteistas. Drg. P. Rotomskis iš viso iškalėjo 10 metų. 1938 m. išėjęs iš kalėjimo iš pradžių vertėsi privačiomis pamokomis, vėliau dirbo Mokytojų knygyne Kaune. Smetoniniam režimui žlugus, buvo paskirtas teisingumo komisarjato kanceliarijos viršininku, o paskutiniuoju metu to pat komisarjato kadro skyriaus viršininku. E.

Perorganizuojamas Lietuvos Bankas

KAUNAS, X. 12. ELTA. Pasiremiant TSRS Liaudies Komisarų Tarybos nutarimu, Lietuvos Emisijos Bankas, š. m. spalio 10 d. perorganizuotas į Tarybų Sąjungos Valstybinio Banko Lietuvos Respublikos Kontorą.

Lietuvos Banko skyriai perorganizuoti į TSRS Valstybinio Banko skyrius